

คู่มือ

การเรียนรู้การสอน

เรื่อง

การใช้รถใช้ถนน อย่างถูกต้องปลอดภัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โครงการรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเพื่อความปลอดภัยสำหรับเด็กและเยาวชน
ของกระทรวงศึกษาธิการ

Traffic Safety Education for Children and Youth Program
by Ministry of Education

คู่มือ
การเรียนรู้การสอน
เรื่อง
การใช้รถใช้ถนน
อย่างถูกต้องปลอดภัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โครงการรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเพื่อความปลอดภัยสำหรับเด็กและเยาวชน
ของกระทรวงศึกษาธิการ
Traffic Safety Education for Children and Youth Program
by Ministry of Education

คู่มือการเรียนรู้การสอน เรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

© สงวนลิขสิทธิ์ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์เผยแพร่ในสถานศึกษา ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2546

จำนวน 40,000 เล่ม

ISBN 974-269-4028

ข้อมูลบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงศึกษาธิการ.

คู่มือการเรียนรู้การสอน เรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.- กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,
2546. 63 หน้า.

1. จราจร 2. ความปลอดภัยในท้องถนน

I ชื่อเรื่อง

363.125

ISBN 974-269-4028

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำคู่มือการเรียนการสอน เรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษา และรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจร กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2546

(นายอรรักษ์ จันทวานิช)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การเกิดอุบัติเหตุจากการจราจร เป็นปัญหาเร่งด่วนที่จำเป็นต้องได้รับการป้องกันและแก้ไข เพราะเป็นสาเหตุที่ทำให้คนไทยเสียชีวิตเป็นอันดับสองรองจากโรคหัวใจ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักในปัญหาดังกล่าวมาโดยตลอด และเห็นว่าการให้ความรู้ความเข้าใจ การปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการฝึกทักษะด้านการจราจรที่ถูกต้องจะช่วยป้องกันและลดปัญหาดังกล่าวได้ จึงได้กำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุจากการเดินทางหรือ การจราจรทุกระดับชั้น และได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชน มาตั้งแต่ พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2543-2546 ได้จัดจ้างที่ปรึกษาจากประเทศออสเตรเลีย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยบนท้องถนนมาจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อเผยแพร่ในสถานศึกษา

หนังสือคู่มือการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 เป็นส่วนหนึ่งของสื่อการเรียนการสอนตามโครงการดังกล่าว ซึ่งจัดทำสำหรับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-6 จำนวน 6 เล่ม และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 เล่ม โดยมุ่งหวังจะให้ครูและนักเรียน ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้

กรมวิชาการหวังว่า หนังสือเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์แก่ครูและนักเรียนในการเรียนรู้ เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยได้เป็นอย่างดี กรมวิชาการขอขอบคุณผู้มีส่วน เกี่ยวข้องไว้ ณ ที่นี้

(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาสุทธิ)

อธิบดีกรมวิชาการ

21 มีนาคม 2546

บทนำ

สืบเนื่องจาก กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินกิจกรรมโครงการณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนของกระทรวงศึกษาธิการ มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2536 และในปีพุทธศักราช 2543-2544 รัฐบาลโดยกระทรวงคมนาคมได้จัดสรรเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเซีย (Asian Development Bank) ให้กระทรวงศึกษาธิการได้จัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแผนงาน/โครงการเพื่อการเรียนการสอนและบุคลากรของโครงการให้มีความเป็นมาตรฐานสากลเทียบเท่านานาชาติประเทศมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดจ้างที่ปรึกษาจากประเทศออสเตรเลีย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยบนท้องถนน คือบริษัท ARRB Transport Research Ltd. ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้การดูแลของรัฐบาลออสเตรเลีย โดยมี Mr. Robert Klein เป็นหัวหน้าคณะที่ปรึกษาโครงการ จากการพัฒนาโครงการใช้ระยะเวลาทั้งหมด 10 เดือนนั้น คณะที่ปรึกษาได้ดำเนินการศึกษารวบรวม ออกแบบ ทดลอง และจัดทำสื่อการเรียนการสอน การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องและปลอดภัยให้เด็กและเยาวชน ในระดับประถมศึกษา จำนวน 6 เล่ม ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 เล่ม แผนภาพประกอบการใช้คู่มือและคู่มือแนะนำการจัดกิจกรรมเสริม เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรต้นแบบที่เป็นเจ้าหน้าที่ ครู/อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าคู่มือการเรียนการสอนนี้ จะเป็นประโยชน์กับเด็กและเยาวชน สถานศึกษา และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องจึงได้เสนอให้กรมวิชาการนำไปใช้ประกอบหลักสูตรการเรียนการสอนด้านความปลอดภัยตามความเหมาะสมต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ

คำปรารภ

จากคณะที่ปรึกษา

คณะกรรมการศึกษาวิจัยทางถนนและการจราจรขนส่งประเทศออสเตรเลีย (บริษัท ARRB Transport Research Ltd.) และคณะที่ปรึกษาประเทศไทยรวมถึงทีมงานทุกคนขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือและความช่วยเหลือที่ได้รับจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ผู้ซึ่งให้ความอนุเคราะห์จนโครงการประสบความสำเร็จด้วยดีในระหว่างที่มีการดำเนินโครงการ ทางที่ปรึกษาได้ทดลองใช้แบบจำลองการเรียนการสอน เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย สื่อการเรียนการสอน สื่อการจัดฝึกอบรมและประเมินความพร้อมเพื่อนำไปใช้ในระบบการศึกษาไทยต่อไป สื่อการเรียนการสอนต่างๆ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความรู้ ทักษคติ และพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นผู้ใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัยมากยิ่งขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาอัตราการเสียชีวิตของนักเรียนจากอุบัติเหตุทางถนนที่เพิ่มขึ้น

มีสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 114 แห่งจากจังหวัดน่าน 16 จังหวัดซึ่งชี้ให้เห็นว่าระบบการศึกษาของไทยประกอบด้วยความร่วมมือกันของผู้ปกครอง หน่วยงานรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้องจะสามารถพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนด้านการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยที่ดีและเหมาะสมซึ่งจะช่วยให้อัตราการเสียชีวิตบนท้องถนนลดลง

การดำเนินงานตลอดระยะเวลา 10 เดือนที่ผ่านมาของคณะที่ปรึกษาได้รับความร่วมมือเป็นอันดีจากทุกหน่วยงานดังนี้

สถานศึกษานำร่องทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 114 แห่งใน 16 จังหวัดน่าน และกรุงเทพมหานคร
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทั้ง 16 จังหวัด และส่วนกลางกรุงเทพมหานคร
หัวหน้ากลุ่มงานกีฬาพลานามัยและกิจการพิเศษของจังหวัดน่านทั้ง 16 จังหวัด
สารวัตรจราจร และคณะเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรทั้ง 16 จังหวัดน่าน และสถานีตำรวจนครบาลที่
สถานศึกษาตั้งอยู่ของกรุงเทพมหานคร
กระทรวงคมนาคม และโครงการ SweRoad
กรมการขนส่งทางบก
กรมทางหลวง
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
กระทรวงสาธารณสุข
โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น
กระทรวงการคลัง
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank-ADB)
คณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงานโครงการรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนของ
กระทรวงศึกษาธิการทุกท่าน
ภาครัฐและภาคเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ที่สำคัญอย่างยิ่งข้าพเจ้าขอขอบคุณผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้ความอนุเคราะห์ ดูแล และให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินโครงการคือ

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์)

อธิบดีกรมวิชาการ (ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายบุญรัตน์ วงศ์ใหญ่)

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณฝ่ายเลขานุการคณะทำงานโครงการฯ สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งนำคณะโดยผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และข้าพเจ้าขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับความร่วมมือในการประสานงานอย่างดียิ่งทั้งทางด้านการบริหารและด้านวิชาการ ของเจ้าหน้าที่ที่เป็นเลขานุการคณะทำงานโครงการฯ คือ นางสาวอภิญา บุญจิตย์ และนางสาวพุทธรักษา เรืองอาจ

การให้การศึกษาด้านการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยถือได้ว่าเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาว ซึ่งโครงการนี้ได้วางรากฐานที่มั่นคงในการดำเนินงานในอนาคตเพื่อเพิ่มความปลอดภัยและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของเด็กและเยาวชนไทยจากการป้องกันและลดอุบัติเหตุบนท้องถนน

Robert Klein
The Consultant Team Leader

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทนำ

คำปรารภ

สารบัญ

แบบจำลองการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย	1
คำชี้แจงการใช้คู่มือการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา	5
ขอบข่ายเนื้อหาและลำดับบทเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	11
บทที่ 1 ปัญหาการจราจร	13
บทที่ 2 การเดินทางไปและกลับอย่างปลอดภัย	16
บทที่ 3 ตรวจสอบความปลอดภัยของเส้นทางเดินเท้า	21
บทที่ 4 รู้จักคิด	24
บทที่ 5 เพิ่มพูนความปลอดภัย	30
บทที่ 6 ณ จุดนั้น	37
บทที่ 7 ถ้าคุณเป็นเจ้าของบริษัทเดินรถ	42
ภาคผนวก	
ใบความรู้	47
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	57
รายนามคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงาน	58
รายนามคณะกรรมการบริหารงาน กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานโครงการ	61
รายนามคณะที่ปรึกษา	63

แบบจำลองการเรียนการสอน

เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

องค์ประกอบหลัก

การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของกลยุทธ์ การดำเนินงานเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยทั้งในระดับประเทศและระดับสากล จากการศึกษาพบว่า การให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยจะมีประสิทธิภาพสูงสุดถ้าเริ่มต้นการเรียนการสอน ตั้งแต่เยาว์วัย อยู่ภายในบริเวณชุมชนของตนเอง เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้จริงภายใต้สภาพแวดล้อมของท้องถิ่น มีการบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา ให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม และมีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย

การเดินทางของเด็กส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางจากบ้านไปสถานศึกษา ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนที่ดี ที่สุดคือ การฝึกฝนการใช้เส้นทางที่ปลอดภัยจากบ้านไปสถานศึกษา โดยมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลักษณะ ดังนี้

เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย

บรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา

ให้พ่อแม่และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม

สามารถปฏิบัติได้จริง เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและภายในท้องถิ่น

พัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย

เมื่อเด็กเติบโตขึ้นตามวัย เด็กควรได้รับโอกาสและประสบการณ์ที่จำเป็นเพื่อการเป็นผู้ใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้อง ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การให้การศึกษาเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย จึงต้องเริ่มตั้งแต่ เด็กยังอยู่ในเยาว์วัยและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในวัยนั้นๆ ประสบการณ์จะช่วยให้เด็กสามารถเข้าใจได้เอง เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงอยู่เสมอคือ การเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัส ประสบการณ์ เนื่องจากความสามารถของเด็กในการนำความรู้จากสถานการณ์หนึ่งไปใช้อีกสถานการณ์หนึ่งยังมี ขีดจำกัด

เด็กมักจะท่องจำกฎหรือบอกประเด็นความปลอดภัยต่างๆ บนท้องถนนได้ แต่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เด็กในช่วงอายุระหว่าง 0 ถึง 10 ปี ส่วนใหญ่ยังไม่มีทักษะและความสามารถทางกายเพียงพอที่จะใช้รถใช้ถนนได้ อย่างปลอดภัยตามลำพัง การปลูกฝังพฤติกรรมที่ปลอดภัยจะต้องใช้เวลาในการพัฒนา ต้องมีการฝึกฝนอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมทั้งบังคับและย้ำเตือนตลอดเวลา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา ซึ่งนำเสนอในลักษณะของแผนภาพเพื่อแสดงขั้นตอนการเรียนรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้อง ปลอดภัยสำหรับเด็กในแต่ละวัย

การบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา

ควรมีการจัดการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุม ทุกระดับชั้นและทุกสถานศึกษาตามระบบการศึกษาของไทย และควรเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาในสถานศึกษา ทุกแห่ง

การตัดสินใจว่าวิธีใดดีที่สุดในการจัดการเรียนการสอน เรื่องนี้ควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาแต่ละแห่งและครู/อาจารย์ในสถานศึกษานั้นๆ แต่ปัจจัยอื่นๆ เช่น ความสนใจและการฝึกอบรมของครู/อาจารย์ก็จำเป็นต้องนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจด้วย การเรียนการสอนในหัวข้อนี้ไม่จำเป็นว่าจะต้องแยกสอนเป็นอีกหนึ่งรายวิชาเสมอไป แต่สามารถนำมาบูรณาการเข้ากับวิชาอื่นๆ หรือจัดเป็นกิจกรรมเสริมเข้ากับชมรม ชั่วโมงยุวภาษาตลก ลูกเสือ และเนตรนารี และเมื่อมีการเข้าค่ายต่างๆ อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ควรกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาที่มีการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นวิชาที่สอนเพียงครั้งเดียวแล้วหยุดไป หรือเป็นวิชาที่สอนเฉพาะช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผลการวิจัยยืนยันว่า การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อเป็นการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างบ้านและสถานศึกษา เด็กจำเป็นที่จะต้องได้รับประสบการณ์ตรงจากสภาพการจราจรที่เป็นจริงควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการทำกิจกรรมที่บ้าน เพื่อให้เด็กมีความรู้ พัฒนาทักษะและเจตคติที่ดีในการใช้รถใช้ถนนอย่างมีประสิทธิภาพปลอดภัย

ผู้ปกครองคือตัวแปรสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ความร่วมมือของผู้ปกครองจะช่วยให้โครงการต่างๆ ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ด้วยการให้การสนับสนุน เป็นตัวอย่างที่ดี และมีพฤติกรรมที่ปลอดภัย เช่น การให้การดูแลอย่างใกล้ชิด สถานศึกษาควรพิจารณาตั้งกลุ่มผู้ปกครองที่สามารถร่วมทำกิจกรรมที่สถานศึกษา เพื่อช่วยครู/อาจารย์นำเด็กภาคปฏิบัตินอกสถานที่

กิจกรรมภาคปฏิบัติในชุมชน

จากการศึกษาพบว่าบริเวณชุมชนของเด็กเป็นสถานที่ที่ดีที่สุดในการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย เพราะเป็นสถานที่ที่มีสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนที่หลากหลาย (ขึ้นอยู่กับที่ตั้งของสถานศึกษา และที่พักอาศัยของเด็ก) และเป็นที่ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องกับการใช้รถใช้ถนนบ่อยครั้งที่สุด และเสี่ยงอันตรายมากที่สุด ดังนั้นสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นจึงช่วยพัฒนาทักษะ ความรู้ และพฤติกรรมในสถานการณ์จริงได้อีกด้วย

ตามปกติคนไทยโดยทั่วไปมักจะเดินทางไป-มาทั้งภายในชุมชนและนอกเขตชุมชนของตนอยู่เสมอ ดังนั้นสถานศึกษาไม่ว่าจะตั้งอยู่ที่ใด ควรสอนเด็กเกี่ยวกับการจราจรที่ปลอดภัยให้ครอบคลุมทุกสถานการณ์ นั่นคือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลก็ควรสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยของเมืองใหญ่เช่นเดียวกับของท้องถิ่นด้วย

การเรียนการสอนและพฤติกรรมป้องกัน

การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยมีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพจราจร เพื่อที่เด็กจะเป็นผู้ใช้รถใช้ถนนที่มีประสิทธิภาพ และสามารถดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยของตนเองได้ (Petit, 1996) การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย จะเกี่ยวข้องกับ ข้อมูล

ความคิด ทักษะ พฤติกรรม เจตคติ ค่านิยม และความเชื่อของบุคคลหรือกลุ่มคนที่ใช้รถใช้ถนนในการเดินทางไป-มาอย่างรับผิดชอบและปลอดภัย โดยลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยให้เด็ก

เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับระบบการจราจรทางถนนและพฤติกรรมป้องกันเพื่อความปลอดภัย

โน้มน้าวให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะปฏิบัติตามอย่างปลอดภัยและเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประเด็นความปลอดภัยต่างๆ (หรือมีระเบียบวินัยในเรื่องความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น)

พัฒนาทักษะที่ช่วยให้แต่ละบุคคลสามารถปฏิบัติตามอย่างปลอดภัยเมื่อต้องใช้รถใช้ถนนได้

พฤติกรรมป้องกัน คือ กฎที่ผู้ใหญ่กำหนด สิ่งที่ต้องทำก็คือ เชื่อฟังและปฏิบัติตามโดยใช้อุปกรณ์นิรภัยที่มีหรือทำตามกฎข้อบังคับ แบ่งออกได้เป็นมาตรการทางด้านร่างกาย เช่น ต้องสวมหมวกนิรภัยและคาดเข็มขัดนิรภัย และมาตรการทางสังคม เช่น เด็กจะต้องมีผู้ใหญ่ดูแลทุกครั้งเมื่อใช้รถใช้ถนน แม้อาจจะดูเป็นสิ่งที่ธรรมดา แต่พฤติกรรมป้องกันสามารถช่วยลดการเสียชีวิตและบาดเจ็บได้

แบบจำลองการเรียนการสอนนี้ยังมีการเรียนการสอนเรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่พฤติกรรมป้องกัน เช่น การสวมหมวกนิรภัยในขณะที่ขับขี่รถจักรยานและรถจักรยานยนต์และการคาดเข็มขัดนิรภัยของผู้ใช้รถ เป็นต้น

ผู้ให้การศึกษาเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

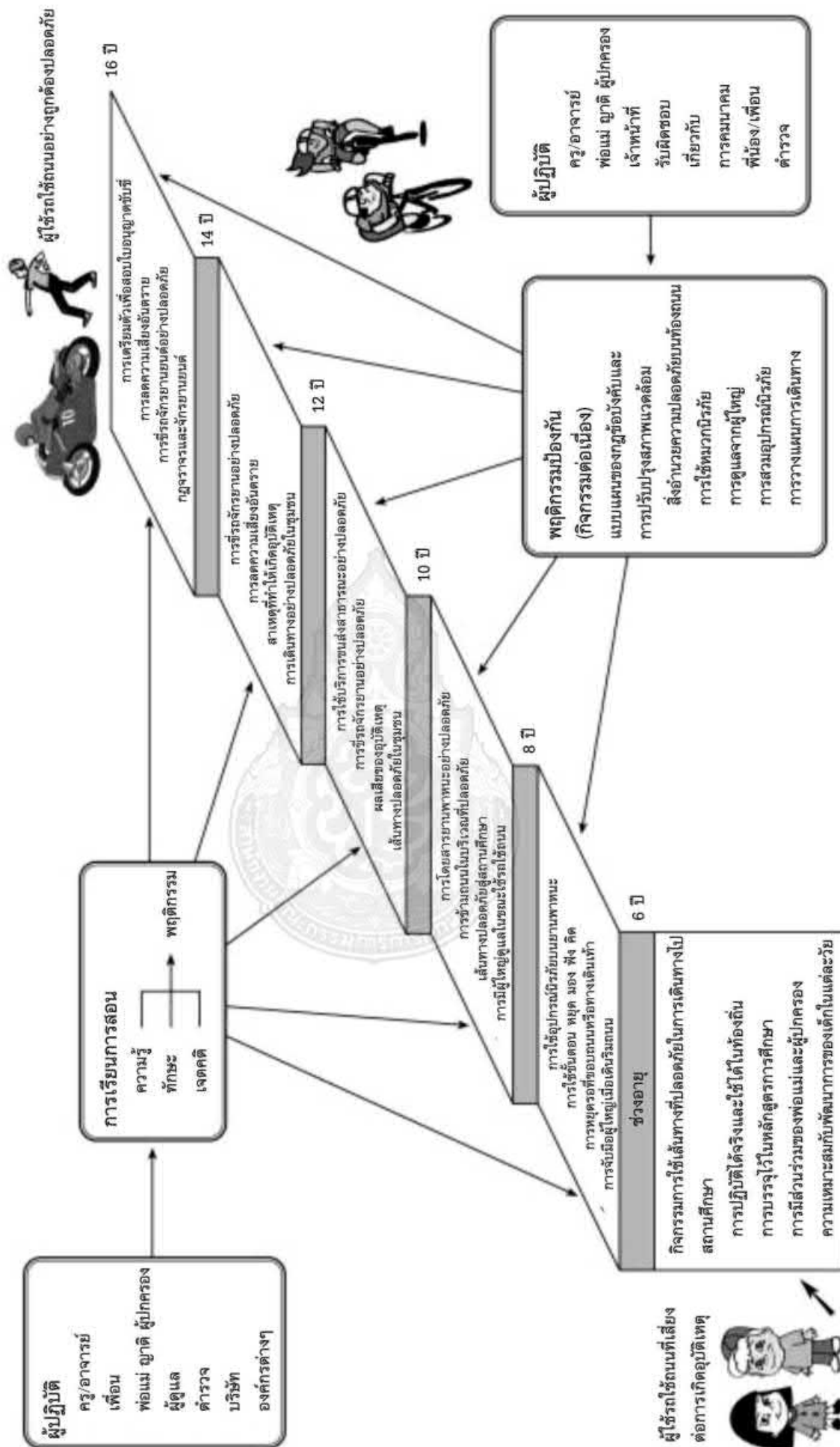
เป็นความรับผิดชอบของชุมชนที่ต้องแน่ใจว่า เด็กได้รับการคุ้มครองในขณะที่ใช้รถใช้ถนน และพวกเขาเป็นผู้ใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัยและรับผิดชอบ การให้การศึกษาเรื่องการใช้รถใช้ถนนจะมีประสิทธิภาพสูงสุด เมื่อครู/อาจารย์สามารถทำงานร่วมกับผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และบุคคลอื่นที่ให้ความสนใจในเรื่องนี้เพื่อให้ความรู้แก่เด็กไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องซึ่งกันและกัน บทเรียนที่ครู/อาจารย์สอน จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีความสนใจในความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก ในแบบจำลองการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยนี้บุคลากรและองค์กรต่างๆ จะเป็นที่รู้จักในฐานะ “ผู้ถ่ายทอด” สถานศึกษาจึงควรเปิดโอกาสให้บุคลากรและองค์กรเหล่านั้นได้มีส่วนช่วยและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเท่าที่เป็นไปได้

เอกสารอ้างอิง

Petit, F. (1996). Children's competence as road users: The relevance of child development theory and research. Road and Traffic Authority, Road Safety and Traffic Management Directorate, Research Note RN 7/9

แผนภาพ : แบบจำลองการเรียนรู้การสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

คำชี้แจง

การใช้คู่มือการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา

คู่มือการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ได้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้สถานศึกษาสามารถวางแผน พัฒนาและ จัดการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนได้อย่างถูกต้องปลอดภัยได้อย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง

จุดประสงค์หลักของการเรียนการสอน

เพื่อเสริมสร้างและอบรมให้นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้และจำแนกประเภทของสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องและปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยในสถานการณ์นั้น

เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับรู้ถึงข้อจำกัดทางร่างกายและจิตใจของเด็ก เมื่อเขาต้องใช้รถใช้ถนน รวมทั้งให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อนักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและพฤติกรรมต่างๆ เช่น การดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

เพื่อเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ครูและนักเรียน

เพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติ ทักษะ และพฤติกรรมที่เหมาะสมในการใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัย

ส่วนประกอบสำคัญ 2 ส่วนของการจัดการเรียนการสอน

กิจกรรมปฏิบัติที่สถานศึกษา คือ กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งครูและนักเรียนปฏิบัติที่สถานศึกษา

กิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน คือ กิจกรรมที่นักเรียนและผู้ปกครองปฏิบัติที่บ้าน

เนื้อหาในบทเรียนออกแบบขึ้นเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้ตรวจสอบและเข้าใจถึงสภาพการจราจร มีการฝึกปฏิบัติในเรื่องพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และเรียนรู้เกี่ยวกับกฎข้อบังคับต่างๆ จุดมุ่งหมายอีกประการก็คือ เพื่อสอนให้นักเรียนรู้จักพิจารณาการกระทำของตนเองและผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น ช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และเมื่อเขาเติบโตไปจะได้มีความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองมากยิ่งขึ้น

ลำดับการเรียนการสอนในบทเรียน

ลำดับการเรียนการสอนในบทเรียนพัฒนาขึ้นจากแบบจำลองการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และสอดคล้องกับหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 บทเรียนออกแบบขึ้น ในลักษณะที่นักเรียนสามารถทบทวนความเข้าใจ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์มากขึ้น ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนและขอแนะนำให้มีการจัดการเรียนการสอนไปตามลำดับของบทเรียนที่กำหนด

บทเรียนจะประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ การเรียนในชั้นเรียน กิจกรรมปฏิบัติที่สถานศึกษา และกิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการวางแผนการสอนล่วงหน้าเพื่อพิจารณาจัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพของท้องถิ่น เช่น ข้อจำกัดด้านเวลา สภาพแวดล้อม และความช่วยเหลืออื่นๆ ที่จะให้แก่แก่นักเรียนได้ ดังนั้น ควรมีแผนการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสถานศึกษาในแต่ละท้องถิ่น

โครงสร้างบทเรียน

บทเรียนแต่ละบทเสนอสาระของบทเรียนออกเป็นหัวข้อย่อยๆ เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจและช่วยให้ครูผู้สอนทราบถึงโครงสร้างและเนื้อหาของบทเรียน ในแต่ละบทเรียนจะประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังนี้

ประเด็นเกี่ยวกับความปลอดภัย :

เป็นข้อมูลความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนบทนี้ ซึ่งปรากฏอยู่ในตอนต้นของข้อมูลสำหรับครูและ ผู้ปกครอง

จุดประสงค์การเรียนรู้ :

ขอบข่ายของเนื้อหาและสิ่งที่นักเรียนควรทราบ

จุดประสงค์นำทาง :

สิ่งที่คาดว่านักเรียนจะได้รับจากบทเรียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหรือเรียนรู้ตามที่กำหนดในจุดประสงค์การเรียนรู้

การเตรียมการสอน :

สิ่งที่ครูผู้สอนต้องจัดเตรียมหรือทำก่อนที่จะเริ่มบทเรียน

สาระสำคัญของการสอน :

เนื้อหา และการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอน :

เป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนจะใช้สอนเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมประสบการณ์ ฝึกฝน พัฒนา ทักษะ และความรู้จากสถานการณ์จริง

กิจกรรมเสริม :

เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมที่ครูผู้สอนจะใช้เพื่อขยายขอบข่ายและพัฒนาการเรียนการสอนและให้นักเรียนได้เพิ่มพูน ประสบการณ์จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สาระการเรียนรู้ทางภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะและงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งได้นำเสนอการเชื่อมโยงบทเรียนเข้ากับกลุ่มประสบการณ์ หรือกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่เหมาะสมตามหลักสูตรการศึกษาไว้ในขอบข่ายของเนื้อหาและลำดับบทเรียน

กิจกรรมปฏิบัติที่สถานศึกษา

กิจกรรมที่กำหนดขึ้นนั้นส่งเสริมให้นักเรียน ทำกิจกรรมสำรวจได้อย่างกว้างขวาง ขณะเดียวกันครูผู้สอน ก็สามารถใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนไปพร้อมๆ กัน และครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ได้ตาม ความต้องการ

ลำดับการเรียนการสอนในบทเรียน จัดทำขึ้นโดยเน้นเนื้อหาหลัก 2 เรื่อง คือ

การเดินเท้าอย่างปลอดภัย (พัฒนาทักษะการเดินเท้าอย่างปลอดภัย รวมทั้งเจตคติและความรู้)

การเดินทางอย่างปลอดภัย (ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการเดินทางอย่างปลอดภัยในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งการขับขีรถจักรยานหรือรถจักรยานยนต์ การเป็นคนโดยสาร และการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ)

กิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน

กิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนนำไปปฏิบัติที่บ้านเป็นกิจกรรมที่มุ่งหวังให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการให้ความรู้เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยแก่บุตรหลาน และต้องการให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ที่บ้านและสถานศึกษา

ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ควรมีบทบาทในการสอนนักเรียนให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนและช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยในอนาคต การร่วมมือกันของผู้ปกครองและครูผู้สอนถือเป็นความร่วมมือที่ดีที่จะช่วยแก้ไขจุดอ่อนของการเรียนรู้ กล่าวคือผู้ปกครองมีความห่วงใยต่อบุตรหลาน แต่อาจไม่มีความรู้เกี่ยวกับการฝึกฝนเรื่องความปลอดภัย และไม่ทราบพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยที่เด็กในแต่ละวัยสามารถทำได้ ในทางกลับกันทางสถานศึกษาและครูผู้สอนอาจไม่มีเวลาพอที่จะสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และจากสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน ดังนั้น ความร่วมมือกันจะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเป็นไปอย่างสมบูรณ์

องค์ประกอบของกิจกรรม

คำอธิบายจุดประสงค์ของกิจกรรมซึ่งระบุไว้ในส่วนหน้าของกิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน เพื่อชี้แจงให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงประเด็นความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เด็กในแต่ละวัยนั้นควรปฏิบัติได้ และคำแนะนำในการดำเนินกิจกรรม

ใช้แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม (ใบความรู้ 8) ที่มอบหมายให้นักเรียนทำที่บ้าน เพื่อให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน และเป็นการตรวจสอบพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของนักเรียนอีกด้วย โดยนักเรียนอาจจัดทำเป็นแฟ้มเพื่อรวบรวมผลงานจากการทำกิจกรรมที่สถานศึกษาและที่บ้าน ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนและผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลสะดวกยิ่งขึ้น

ครูผู้สอนควรส่งจดหมายชี้แจงผู้ปกครอง (ใบความรู้ที่ 9) ก่อนที่จะมอบหมายกิจกรรมให้นักเรียนไปทำที่บ้าน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชิญผู้ปกครองมาประชุม เพื่ออธิบายให้ทราบถึงแผนการสอน และบทบาทของผู้ปกครอง ความคาดหวังของสถานศึกษา รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้สอบถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจอันดี

วิธีใช้คู่มือการเรียนการสอน

เพื่อให้การใช้คู่มือการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ควรปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาคู่มือการเรียนการสอนสำหรับตลอดหนึ่งปีการศึกษา ก่อนเพื่อให้คุ้นเคยกับขอบข่ายและเป้าหมายของเนื้อหา
2. ทำความเข้าใจกับประเด็นความปลอดภัย
3. วางแผนการใช้คู่มือการเรียนการสอน โดยต้องคำนึงว่า ควรจัดการเรียนการสอนเรื่องใดในช่วงเวลาใด จะให้เวลานักเรียนในการทำกิจกรรมที่บ้านนานเท่าไร เพื่อนักเรียนจะสามารถทำได้เสร็จตามที่กำหนด
4. ทำสำเนาแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมที่บ้าน (ใบความรู้ 8) และสำเนাজดหมายชี้แจงผู้ปกครอง (ใบความรู้ 9) สำหรับนักเรียนทุกคน
5. กำหนดวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครองของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมที่บ้านสำเร็จลุล่วงด้วยดี เช่น อาจจัดประชุมผู้ปกครองขึ้น เป็นต้น
6. ดำเนินการตามคู่มือการเรียนการสอน
7. ประเมินผลการเรียนของนักเรียน

การปฏิบัติกิจกรรมภายนอกโรงเรียน

เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องให้นักเรียนได้มีโอกาสเดินสำรวจสภาพการจราจรจริง ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ครูผู้สอนควรจะขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่อื่นๆ ของสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่ตำรวจในการให้การดูแลความปลอดภัยแก่นักเรียน ครูผู้สอนควรปรึกษากับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ที่ถูกต้อง ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมควรได้รับแจ้งและรับทราบข้อมูลต่างๆ ล่วงหน้า เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ปกครองมีความเข้าใจถึงบทบาทของตน และมีความรู้เกี่ยวกับทักษะความปลอดภัย ซึ่งเป็นสาระสำคัญของกิจกรรม

กิจกรรมเสริมในสถานศึกษา

กิจกรรมเสริมมีความสำคัญในการสนับสนุนให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ กิจกรรมเสริมยังช่วยให้เด็กมีประสบการณ์ตรงและพฤติกรรมป้องกันที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ผู้ปกครองและสถานศึกษา กิจกรรมเสริมสามารถจัดขึ้นได้หลายลักษณะ ซึ่งกิจกรรมเสริมในสถานศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นได้แก่ โครงการเส้นทางปลอดภัยสู่สถานศึกษา กิจกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเส้นทางที่ใช้ในการเดินทางไป-กลับจากสถานศึกษาของนักเรียน ซึ่งจะช่วยลดอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนนที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่เดินทางมาสถานศึกษาได้ การดำเนินกิจกรรมนี้จะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ คือ สถานศึกษา หน่วยงานด้านการจัดการจราจร และองค์กรบริหารของท้องถิ่น

แผนเน้นกิจกรรมประกอบด้วยการดำเนินงานหลัก 4 ประการ

1. ให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยตามสภาพการณ์ของแต่ละสถานศึกษา
2. ดำเนินการปรับปรุง ออกแบบ และก่อสร้างด้านวิศวกรรมจราจร เกี่ยวกับทางข้ามถนนที่ปลอดภัย การจัดสถานที่รับ-ส่งนักเรียน
3. ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน
4. ออกกฎข้อบังคับของสถานศึกษาเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

เนื่องจากกิจกรรมนี้ต้องอาศัยความร่วมมือและการดำเนินงานจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ดังนั้นสถานศึกษาที่มีความประสงค์ที่จะดำเนินกิจกรรมนี้ ควรขออนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานให้บรรลุผล

เกม “เดินกลับบ้านอย่างปลอดภัย”

วิธีการเล่นเกม

เกมนี้เป็นเกมที่ใช้เล่นเพื่อทดสอบความรู้ในการเดินเท้า เมื่อนักเรียนเดินทางจากโรงเรียนเพื่อกลับบ้าน ซึ่งนักเรียนจะได้มีโอกาสทบทวนความเข้าใจของตนเองในเรื่องขั้นตอนการข้ามถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปลอดภัย และไม่ปลอดภัยของคนเดินเท้า

ครู/อาจารย์ควรจัดเตรียมอุปกรณ์ดังต่อไปนี้

- ทำลูกเต๋ารายใหญ่ โดยถ่ายสำเนาจากแบบที่แนบมาด้วย ตัดแบบตามรอยโดยรอบแล้วพับเป็นลูกเต๋า
- เหรียญสีต่างๆ สำหรับนักเรียนแต่ละคน
- ลูกเต๋ารายขนาดมาตรฐานสำหรับนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

การเล่นเกมนั้นเริ่มต้นโดยให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งในแต่ละกลุ่มโยนลูกเต๋ารายขนาดมาตรฐาน แล้วเดินเหรียญไปที่หมายเลขตามจำนวนแต้มของลูกเต๋า เมื่อนักเรียนเดินเหรียญมาหยุดอยู่ที่ช่อง “จับมือผู้ใหญ่ไว้” ให้นักเรียนโยนลูกเต๋ารายใหญ่ที่ทำตามแบบไว้ ถ้านักเรียนโยนได้ด้านที่เขียนว่า “รอก่อนนะ” ให้นักเรียนรออยู่ที่ช่องเดิมจนกว่าจะถึงรอบต่อไป แต่ถ้าได้ด้านที่เขียนว่า “จับมือผู้ใหญ่ไว้” นักเรียนจะได้โยนลูกเต๋ารายขนาดมาตรฐานอีกครั้ง แล้วเดินเหรียญไปตามจำนวนแต้มที่ได้

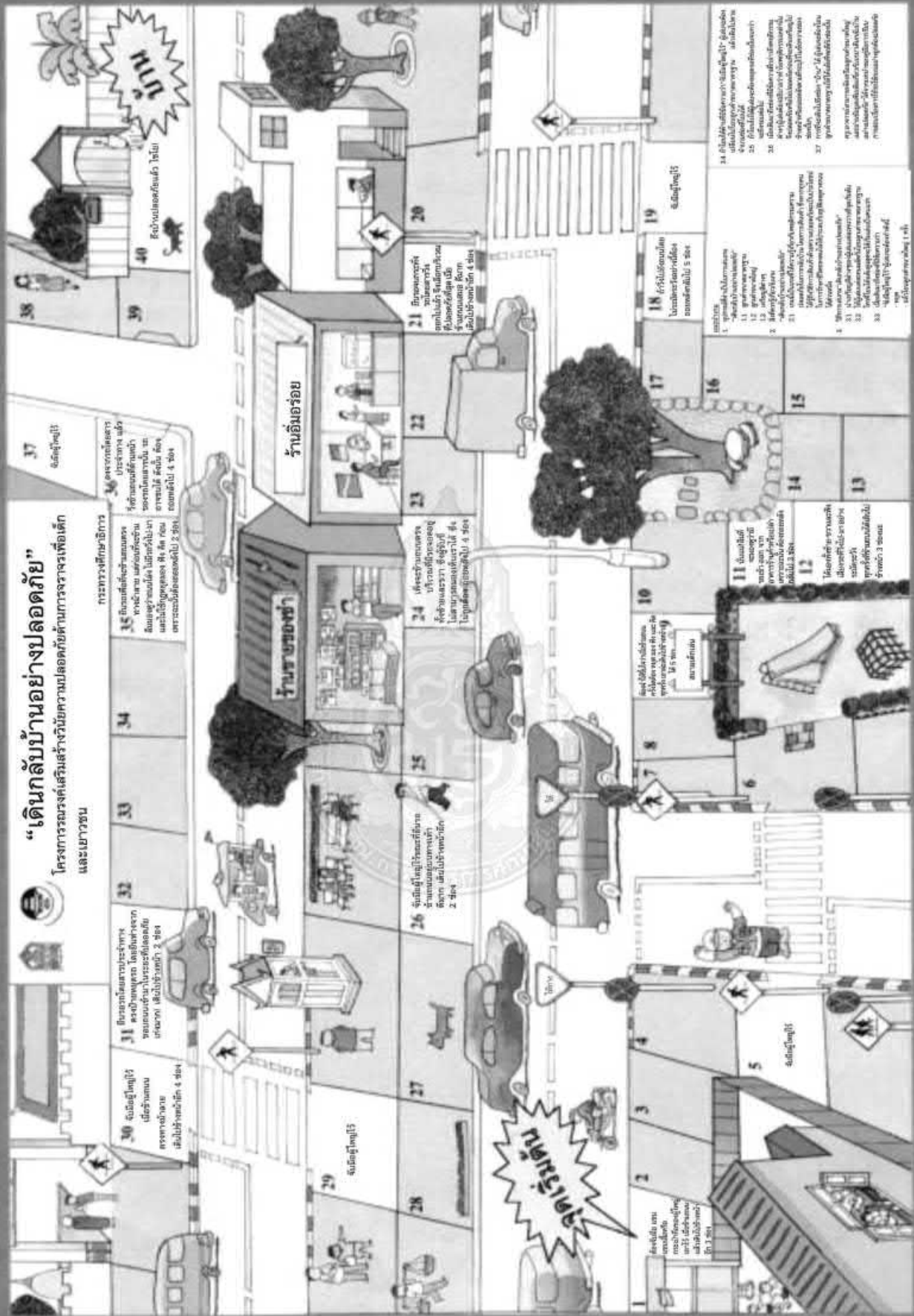
เมื่อนักเรียนเดินเหรียญมาหยุดอยู่ที่ช่องสีแดงหรือสีเขียว นักเรียนต้องปฏิบัติดังนี้

- อธิบายว่าทำไมพฤติกรรมตามข้อความในช่องดังกล่าวจึงปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัย
- เสร็จแล้วให้เดินเหรียญไปข้างหน้า หรือถอยหลังตามที่บอกไว้ในข้อความนั้น
- นักเรียนที่เดินเหรียญไปถึง “บ้าน” เป็นคนแรกถือว่าเป็นผู้ชนะ

“เดินกลับบ้านอย่างปลอดภัย”

โครงการรณรงค์เสริมสร้างความปลอดภัยด้านการจราจรสำหรับเด็ก และเยาวชน

ขอบข่ายเนื้อหาและลำดับบทเรียน : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เนื้อหาหลัก	จุดประสงค์	ลำดับของบทเรียน	บูรณาการหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533	บูรณาการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
การเดินเท้าอย่างปลอดภัย	- อธิบายสิ่งที่ทำให้การข้ามถนนปลอดภัยและไม่ปลอดภัยได้ - สามารถคิดหาวิธีการ และฝึกปฏิบัติตามเมื่อต้องข้ามถนนในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่ - ระบุผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจข้ามถนนอย่างไม่ปลอดภัย	1. ปัญหาการจราจร ใบงาน 1 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 1 ถึง 7 ใบความรู้ 6	กลุ่มประสบการณ์ สพช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ
	- ระบุบริเวณที่ปลอดภัยและบริเวณที่อันตรายตามเส้นทางที่ใช้เดินเท้ามาสถานศึกษาเป็นประจำได้ - วางแผนเส้นทางที่ปลอดภัยที่สุด ในการเดินทางจากบ้านมาสถานศึกษา หรือจากบ้านไปยังสถานที่อื่นๆ ที่นักเรียนสนใจได้	2. การเดินทางไปและกลับอย่างปลอดภัย ใบงาน 2 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 1 ถึง 7 ใบความรู้ 1 ใบกิจกรรมที่บ้าน 1	กลุ่มประสบการณ์ สพช. กพอ.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ คณิตศาสตร์
	นักเรียนสามารถตรวจสอบและประเมินเส้นทางที่นักเรียนวางแผนเพื่อใช้ในการเดินทางได้	3. ตรวจสอบความปลอดภัยของเส้นทางเดินเท้า ใบงาน 3 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 1 ถึง 7	กลุ่มประสบการณ์ สพช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา คณิตศาสตร์
	- อธิบายพฤติกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนและผู้ใช้รถใช้ถนนอื่นๆ เป็นคนเดินเท้าที่มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น - พิจารณาพฤติกรรมของตนเองจากมุมมองของผู้ขับขี่ได้ - ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการหยุดของยานพาหนะได้	4. รู้จักคิด ใบงาน 4 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 2 และ 3 ใบกิจกรรมที่บ้าน 2	กลุ่มประสบการณ์ สพช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา

เนื้อหาหลัก	จุดประสงค์	ลำดับของบทเรียน	บูรณาการหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533	บูรณาการหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
การเดินทาง ที่ปลอดภัย	1. อธิบายได้ว่าการใช้อุปกรณ์ นิรภัยอย่างถูกต้องและเหมาะ กับขนาดของตนเอง จะช่วย ให้นักเรียนและผู้อื่นปลอดภัย เมื่อเดินทางโดยรถยนต์ 2. ได้เรียนรู้ว่าการคาดเข็มขัดนิรภัย ของคนโดยสารที่นั่งทางตอนหน้า ของรถเป็นกฎหมายที่บังคับ ใช้ในประเทศไทยแล้ว	5. เพิ่มพูนความปลอดภัย ใบงาน 5 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 8 ใบความรู้ 3 ใบกิจกรรมที่บ้าน 3	กลุ่มประสบการณ์ สพช. กพอ.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา
	1. ระบุและอธิบายสภาพการ จอดยานพาหนะที่ไม่เหมาะสม และไม่ปลอดภัยได้ 2. อธิบายผลที่อาจเกิดขึ้นจาก การจอดยานพาหนะอย่างผิด กฎหมาย	6. ณ จุดนั้น ใบงาน 6 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 5 ใบกิจกรรมที่บ้าน 4	กลุ่มประสบการณ์ สพช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา
	1. ระบุขั้นตอนการให้บริการ ระบบขนส่งสาธารณะอย่าง ปลอดภัยได้ 2. ฝึกฝนการพิจารณาสถานการณ์ จากมุมมองของบุคคลอื่น	7. ถ้าคุณเป็นเจ้าของบริษัท เดินรถ ใบงาน 7 แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 9, 13 และ 14 ใบความรู้ 5	กลุ่มประสบการณ์ สพช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา

สพช. ย่อมาจาก กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

สสน. ย่อมาจาก กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

กพอ. ย่อมาจาก กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ

บทที่ 1 :

ปัญหาการจราจร

ประเด็นความปลอดภัย

1. เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี อาจยังไม่มี การพัฒนาทักษะการมองไปรอบๆ ตัว และการฟังสิ่งต่างๆ ที่ช่วยให้พวกเขาปลอดภัยจากการจราจร
2. เด็กในวัยนี้ส่วนใหญ่ยังขาดความสามารถ ในการเลือกทางข้ามที่ปลอดภัย หรือระบุทางข้ามที่ อันตรายได้ เมื่อเด็กมองไม่เห็นยานพาหนะที่วิ่งไป-มา บนถนนใกล้กับจุดที่ยืนอยู่ เด็กก็มักจะคิดว่าถนนช่วงนั้น ปลอดภัยพอที่จะข้ามได้ และเมื่อตัดสินใจแล้วก็จะทำ ตามนั้นทันที

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อฝึกวิธีการข้ามถนนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ต่างๆ

จุดประสงค์นำทาง

1. อธิบายสิ่งที่ทำให้การข้ามถนนปลอดภัย และไม่ปลอดภัย
2. สามารถคิดหาวิธีการ และฝึกปฏิบัติตาม เมื่อต้องข้ามถนนในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายภายใต้ การดูแลของผู้ใหญ่
3. ระบุผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ ข้ามถนนอย่างไม่ปลอดภัย

การเตรียมการสอน

1. เลือกสถานการณ์การจราจรในท้องถิ่นที่มี ลักษณะเช่นเดียวกับที่ระบุใน *ใบงาน 1 : ปัญหาการจราจร*
2. ทำความเข้าใจกับวิธีการข้ามถนนที่ใช้ใน แต่ละสถานการณ์
3. อธิบายให้ผู้ช่วยสอนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ของการฝึกข้ามถนนและการสังเกตการณ์

4. เตรียมกล้องถ่ายรูปหรือกล้องถ่ายวิดีโอ เพื่อทำการบันทึกการสังเกต

5. ทำสำเนา *ใบงาน 1 : ปัญหาการจราจร* สำหรับนักเรียนทุกคน คำตอบของใบงานนี้อยู่ในใบความรู้ 6 ซึ่งได้รวบรวมวิธีการข้ามถนนอย่างปลอดภัยไว้ ครู ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการสอนได้

6. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก *แผนภาพ ประกอบการเรียนการสอน 1-7* โดยเลือกใช้ตามความ เหมาะสมของสภาพในท้องถิ่น

สาระสำคัญของการสอน

ครูผู้สอนควรสอนสถานการณ์การข้ามถนน ต่างๆ โดยแบ่งเป็นบทเรียนสั้นๆ (เพียง 1 หรือ 2 สถานการณ์ต่อ 1 บทเรียน) จะดีกว่าการสอนแบบ รวดเดียวจบ และให้นักเรียนทำใบงานไปทีละตอน

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ถามนักเรียนว่ามีบริเวณใดหรือสถานการณ์ ใดที่ทำให้นักเรียนข้ามถนนอย่างลำบาก ให้นักเรียน เสนอวิธีการแก้ไขปัญหา แล้วตอบคำถามดังนี้ “วิธีการ เหล่านี้ปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัย และเพราะเหตุใด”
2. เขียนวิธีการที่ได้ลงบนกระดานดำเป็นข้อๆ (เพื่อนำไปใช้สำหรับ *ใบงาน 1 : ปัญหาการจราจร*)
3. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลที่อาจเกิดขึ้นจาก การไม่ใช้วิธีข้ามถนนที่ปลอดภัย
4. ทบทวนวิธีการเลือกสถานที่ข้ามถนนที่ ปลอดภัย และขั้นตอน **หยุด มอง ฟัง คิด** แล้วเขียน รายละเอียดเป็นข้อๆ
- 5.พานักเรียนไปสังเกตจากสถานที่จริงใน ท้องถิ่น โดยให้ยืนบนทางเท้าและห่างจากขอบถนนใน ระยะที่ปลอดภัย

6. ให้นักเรียนระบุบุคลิกลักษณะที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัยของบริเวณนั้น และชี้ให้นักเรียนสนใจลักษณะอื่นๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึง

7. ให้ผู้ช่วยสอนข้ามถนนพร้อมกับนักเรียนที่แบ่งออกเป็นกลุ่มเล็กๆ แล้วข้ามกลับมาโดยทบทวนขั้นตอนการข้ามถนนทุกครั้งก่อนที่จะข้ามทั้งไปและกลับ

8. ครูผู้สอนอธิบายพฤติกรรมในการข้ามถนนของนักเรียนกลุ่มที่กำลังข้ามถนน ให้นักเรียนที่รอข้ามได้เห็น และให้นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นต่อพฤติกรรมนั้น ถ่ายรูปหรือบันทึกวีดิทัศน์การข้ามถนน

9. ครูผู้สอนและผู้ช่วยสอนทำตามข้อ 7 และ 8 จนครบทุกกลุ่ม แล้วเดินทางกลับสถานศึกษา

กิจกรรมเสริม

1. ในชั้นเรียนให้นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้จากสถานการณ์จริง และเสนอข้อปรับปรุงของวิธีการต่างๆ ที่ใช้ขณะทำกิจกรรม นำภาพถ่ายหรือวีดิทัศน์ที่บันทึกไว้มาให้นักเรียนดู แล้วแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการข้ามถนนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ให้แต่ละกลุ่มทำใบงาน 1 (โดยสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเขียนคำตอบลงในใบงานของตนเอง) เมื่อเสร็จแล้วให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

3. เขียนวิธีการข้ามถนนที่ปลอดภัยลงในกระดาษแข็งไว้ภายใต้หัวข้อที่กำหนดตามสถานการณ์การข้ามถนนต่างๆ และติดแสดงในชั้นเรียน

กิจกรรมทบทวน

1. นักเรียนสามารถนำภาพถ่ายมาติดแสดงบนป้ายนิเทศ หรือรวบรวมทำเป็นสมุดภาพเพื่อความปลอดภัย หรือให้นักเรียนทำเครื่องหมายแสดงตำแหน่งของสถานที่ที่ฝึกปฏิบัติลงบนแผนที่ และนำภาพถ่ายมาติดแสดงประกอบพร้อมเขียนคำบรรยายภาพเหล่านั้น

2. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้แผ่นภาพประกอบการสอนต่อไปนี้ตามความเหมาะสม

แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 1 :

การเดินถนนที่ไม่มีทางเท้า

แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 3 :

การข้ามถนนที่ไม่มีสะพานลอย

แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 5 :

การข้ามถนนบริเวณทางข้ามหน้าสถานศึกษา โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ/ครูดูแล

แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 6 :

การข้ามถนนบริเวณทางข้ามที่มีเกาะกลางถนน

แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 7 :

การข้ามทางรถไฟ

ใบงาน 1

ปัญหาการจราจร

ชื่อ.....นามสกุล.....
 เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิธีการข้ามถนนที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่างๆ ต่อไปนี้

เมื่อไม่มีทางเท้า 	เป็นบริเวณหัวมุมถนน หรือทางแยก 	เมื่อสัญญาณไฟจราจรไม่ทำงาน
ถนนที่มีการจราจรคับคั่ง 	ถนนที่เป็นทางลาดชัน ทางโค้งและทางคดเคี้ยว 	ถนนที่มีพุ่มไม้หรือมีรถจอดเรียงราย
ถนนกว้าง 4 ช่องทาง 	ทางม้าลายที่รถมักไม่หยุดให้คนข้าม 	เมื่อข้ามทางรถไฟ

บทที่ 2 :

การเดินทางไปและกลับอย่างปลอดภัย

ประเด็นความปลอดภัย

1. อุบัติเหตุจากการเดินเท้าส่วนมากของเด็กจะเกิดขึ้นในบริเวณที่เด็กคุ้นเคย เช่น ในละแวกบ้าน เป็นต้น
2. อุบัติเหตุจะเกิดขึ้นขณะที่เด็กเดินไปและกลับระหว่างบ้านและสถานศึกษา โดยเฉพาะช่วงที่เดินทางกลับบ้าน หรือระหว่างที่เล่นหลังเลิกเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อตรวจสอบความปลอดภัยของคนเดินเท้าที่เป็นนักเรียน และเส้นทางที่นักเรียนใช้เดินทางมาสถานศึกษาเป็นประจำ

จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุบริเวณที่ปลอดภัยและบริเวณที่อันตรายตามเส้นทางที่ใช้เดินเท้ามาสถานศึกษาเป็นประจำได้
2. วางแผนเส้นทางที่ปลอดภัยที่สุดในการเดินทางจากบ้านมาสถานศึกษา หรือจากบ้านไปยังสถานที่อื่นๆ ที่นักเรียนสนใจได้

การเตรียมการสอน

1. ขยายแผนที่ถนนในท้องถิ่นซึ่งครอบคลุมที่ตั้งของสถานศึกษาและบ้านของนักเรียนให้มีขนาดเท่ากระดาษ A3 หรือ A4 และทำสำเนาให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม หรือให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มวาดขึ้น
2. ทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ต่างๆ บนแผนที่
3. ทำสำเนา ใบงาน 2 : การเดินทางไปและกลับอย่างปลอดภัย และใบกิจกรรมที่บ้าน 1 : เส้นทางของฉัน สำหรับนักเรียนทุกคน
4. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 1-7 ตามความเหมาะสมกับสภาพในท้องถิ่น

สาระสำคัญของการสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน โดยให้นักเรียนที่เดินทางมาสถานศึกษาทางเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน แจกแผนที่ที่เตรียมไว้ให้แต่ละกลุ่ม กรณีที่ไม่มีแผนที่ ให้นักเรียนวาดแผนที่ขึ้นเอง
2. อธิบายสัญลักษณ์ที่ใช้ในแผนที่ เช่น สัญลักษณ์แสดงไฟจราจร วงเวียน ทางม้าลาย แล้วให้นักเรียนสร้างสัญลักษณ์ที่แสดงถึงสิ่งที่ไม่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัยที่ไม่ได้แสดงไว้ในแผนที่

กิจกรรมการเรียนรู้

1. สอบถามนักเรียนถึงวิธีการเดินทางไปและกลับจากสถานศึกษา ทั้งที่เดินเท้า โดยสารมาด้วยยานพาหนะ หรือขี่รถจักรยาน แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้เป็นแผนภูมิรูปภาพ
2. ถามนักเรียนว่า ในแต่ละวันนักเรียนใช้เส้นทางทั้งไปและกลับเหมือนหรือต่างกัน พร้อมให้เหตุผลที่นักเรียนเลือกใช้เส้นทางนั้นๆ
3. พูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเดินเท้าที่อยู่ตามเส้นทางที่ใช้ และระบุว่สิ่งเหล่านั้นอยู่ในส่วนใดของเส้นทาง เขียนเป็นรายการลงบนกระดาษชาร์ต แล้วระบุสัญลักษณ์ของแผนที่ที่ใช้แทนสิ่งเหล่านั้น เช่น ทางม้าลาย สัญลักษณ์ไฟจราจร ทางเท้า เป็นต้น
4. ทำรายการสิ่งที่เป็นอันตรายจากการเดินเท้า พร้อมระบุตำแหน่งที่ตั้ง เช่น ถนนที่มีการจราจรคับคั่ง ทางแยก ทางรถไฟ ทางรถไฟ ทางก่อสร้างบนถนน ทางเท้าที่แคบหรือจุดที่ไม่มีทางเท้า การมีจำนวนทางข้ามที่น้อย เขียนสัญลักษณ์แทนสิ่งเหล่านี้ หรือใช้สัญลักษณ์ที่นักเรียนในชั้นกำหนดขึ้นเพื่อใช้แทนสิ่งที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผนที่

5. ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเขียนสัญลักษณ์แสดงสิ่งต่างๆ จากข้อ 3 และ 4 ที่ไม่ได้ระบุไว้ในแผนที่ลงไป โดยใช้สีแดงแทนสิ่งที่เป็นอันตราย และใช้สีเขียวแทนสิ่งที่ปลอดภัย ต่อจากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มลากเส้นทางที่ใช้เดินทางไปและกลับจากสถานศึกษาเป็นประจำ อภิปรายและเปรียบเทียบเส้นทางที่คล้ายคลึงกัน

6. ให้นักเรียนทั้งชั้นตัดสินใจเลือกมา 1 เส้นทางเพื่อใช้ในการเรียนการสอนบทที่ 3 ต่อไป โดยอาจเลือกจากเส้นทางที่แตกต่างกันทั้งขาไปและขากลับ หรือเป็นเส้นทางที่มีนักเรียน 2 ถึง 3 คนขึ้นไปใช้ร่วมกัน

กิจกรรมเสริม

1. ให้นักเรียนแต่ละคนทำ ใบงาน 2 : การเดินทางไปและกลับอย่างปลอดภัย ให้นักเรียนจัดตามกลุ่มเดิม แล้วแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบในใบงานเมื่อทำเสร็จ

2. อธิบาย ใบกิจกรรมที่บ้าน 1 : เส้นทางของฉัน และกำหนดวันส่งคืน

3. ให้นักเรียนวางแผนกำหนดเส้นทางเดินเท้าระยะสั้นๆ สู่สถานที่ใดสถานที่หนึ่งที่ใกล้กับสถานศึกษา ขอให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งอาสาไปสำรวจเส้นทางกับผู้ปกครองก่อน แล้วรายงานผลการสำรวจในชั้นเรียนภายใต้ชื่อ “เส้นทางที่ปลอดภัย”

4. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 1-7 ให้สอดคล้องกับเส้นทางปลอดภัยที่นักเรียนกำหนดขึ้น

ใบงาน 2

การเดินทางไปและกลับอย่างปลอดภัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาแผนที่และปฏิบัติตามขั้นตอนในใบงานนี้

1. บอกลักษณะ หรือสิ่งที่จะช่วยให้เส้นทางที่ใช้เดินไปและกลับจากสถานศึกษาของนักเรียนมีความปลอดภัย และวาดสัญลักษณ์แทนสิ่งเหล่านั้น

2. บอกอันตรายที่นักเรียนพบขณะเดินทางไปและกลับจากสถานศึกษา

.....

.....

.....

3. นักเรียนจะทำให้เส้นทางที่ตนใช้มีความปลอดภัยขึ้นได้อย่างไร

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่บ้าน 1

เส้นทางของฉัน

เด็กกำลังเรียนเกี่ยวกับการตรวจสอบความปลอดภัยของเส้นทางที่เด็กใช้เดินทางไปและกลับจากสถานศึกษาเป็นประจำ

ท่านพิจารณาว่าเด็ก “โตพอ” หรือ “มีความรับผิดชอบเพียงพอ” ที่จะเดินทางไปและกลับจากสถานศึกษาโดยลำพังอย่างไร การตอบคำถามนี้ต้องไม่พิจารณาเฉพาะอายุของเด็กเท่านั้น แต่ต้องพิจารณาว่าเด็กมีความรู้ในการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเป็นคนเดินเท้า คนโดยสาร หรือผู้ขับขี่จักรยานอย่างปลอดภัยเพียงพอที่จะเดินทางโดยลำพังภายใต้สภาพการจราจรที่สับสนวุ่นวายของโลกปัจจุบันหรือไม่

ประเด็นความปลอดภัย

1. โดยทั่วไปแล้วเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปีไม่ควรเดินทางโดยที่ไม่มีผู้ใหญ่คอยดูแล ทั้งนี้เพราะเด็กยังขาดความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่จะช่วยให้ตนเองปลอดภัย
2. ควรระลึกเสมอว่า เด็กต้องรู้ว่าการเป็นคนเดินเท้าที่ปลอดภัยต้องทำอะไร ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจว่าเด็กมีความสามารถเพียงพอที่จะขี่จักรยานจากบ้านไปร้านค้าหรือบ้านเพื่อนที่อยู่ใกล้เคียงหรือไม่

ท่านจะช่วยได้อย่างไร

1. สิ่งสำคัญคือ ท่านควรทราบเส้นทางที่เด็กใช้เดินทางไปและกลับจากสถานศึกษา หรือสถานที่อื่นๆ ใกล้บ้าน ท่านสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อาจเป็นอันตรายแก่เด็กได้ในฐานะคนเดินเท้าด้วยการเดินไปกับเขาและในขณะที่เดินอยู่นั้นให้ถามคำถามต่อไปนี้กับตนเอง
 - เส้นทางนี้มีการจราจรคับคั่งหรือไม่
 - เส้นทางนี้มีทางข้ามน้อยที่สุดหรือไม่
 - มีทางเท้า หรือเด็กต้องลงเดินบนพื้นผิวจราจรหรือไม่
 - มีทางแยกที่ข้ามยาก หรือต้องเดินข้ามทางรถไฟหรือไม่
 - มีทางข้ามที่มีป้ายหรือมีสัญญาณไฟคนข้ามหรือไม่
 - เด็กมองหาบริเวณที่ปลอดภัยเพื่อข้ามถนนหรือไม่
 - เด็กใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด ก่อนข้ามถนนหรือไม่

บุตรหลานที่อายุน้อยได้รับการดูแลจากพี่ที่โตกว่า หรือจากผู้ใหญ่หรือไม่

และแม้ว่าเด็กเล็กมีเด็กที่โตกว่าช่วยดูแล ท่านก็ควรระมัดระวัง ทั้งนี้เพราะเด็กโตอาจยังมีประสบการณ์ไม่มากพอที่จะดูแลความปลอดภัยให้กับเด็กเล็กได้ตลอดเวลา

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. สอบถามจากเด็กเกี่ยวกับเส้นทางที่เด็กใช้เดินทางไปและกลับจากสถานศึกษาเป็นประจำ และพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นความปลอดภัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเส้นทางที่เด็กใช้
2. อ่านและพูดคุยกับเด็กในการทำ ใบกิจกรรมที่บ้าน 1 โดยใช้แผนที่แสดงถนนในท้องถิ่นประกอบ (ถ้ามี) ให้เด็กเลือกจุดหมายปลายทางและกำหนดเส้นทางด้วยตนเอง โดยท่านยังไม่ต้องช่วยในช่วงนี้
3. ขณะเดินตรวจสอบตามเส้นทางที่กำหนดพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้า ถามเด็กว่าเขาจะมีวิธีจัดการกับสถานการณ์ที่อันตรายอย่างไร แล้วลองปฏิบัติไปพร้อมกับเด็ก กล่าวถึงสิ่งที่เด็กควรปฏิบัติเมื่อออกไปนอกบ้านเพื่อความปลอดภัยของตนเอง

กิจกรรม : ตรวจสอบความปลอดภัยของเส้นทางเดินเท้า
เวลาที่ใช้ : 2 ชั่วโมง
วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 1
 แผ่นรองเขียนและดินสอ
วันที่ส่งคืน :

ใบกิจกรรมที่บ้าน 1

เส้นทางของฉัน

ชื่อ.....นามสกุล.....
 เลขที่.....ชั้น.....
 วันที่ส่ง.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในตาราง

สิ่งที่ต้องเตรียม	
กระดาษ	แผ่นรองเขียน
ดินสอ	ผู้ใหญ่ที่จะร่วมเดินทางไปด้วยกันกับเด็ก
แผนที่ถนน (ถ้ามี)	เพื่อตรวจสอบเส้นทาง

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ
1. กำหนดเส้นทางเดินเท้าไปและกลับจากสถานที่ใกล้บ้าน เช่น บ้านเพื่อน ร้านค้า เป็นต้น เมื่อเลือกได้แล้ว ให้วาดแผนที่แสดงเส้นทาง
2. ชวนผู้ปกครองหรือญาติผู้ใหญ่เดินไปกับนักเรียนตามเส้นทางที่กำหนด นำแผนที่ แผ่นรองเขียน กระดาษ และดินสอไปด้วย เพื่อจดบันทึกสิ่งที่เป็นอันตราย และสิ่งทีปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้าที่นักเรียนพบ
3. หลังจากที่ได้เดินตรวจสอบตามเส้นทางแล้ว ให้นักเรียนพูดคุยกับผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ที่เดินไปด้วยตามหัวข้อต่อไปนี้
เส้นทางที่ใช้เป็นเส้นทางที่สั้นที่สุดหรือไม่
เส้นทางที่สั้นที่สุด จะมีความปลอดภัยมากที่สุดหรือไม่ เหตุใดจึงปลอดภัย/เหตุใดจึงไม่ปลอดภัย
มีทางเท้าตลอดเส้นทางหรือไม่
จำเป็นต้องข้ามถนนที่อันตรายหรือมีการจราจรคับคั่งหรือไม่
เป็นเส้นทางที่มีทางข้ามสำหรับคนเดินเท้าหรือไม่
เป็นเส้นทางที่ปลอดภัยหรือไม่ เหตุใดจึงปลอดภัย/เหตุใดจึงไม่ปลอดภัย
สามารถปรับปรุงเส้นทางนี้ได้หรือไม่ เหตุใดจึงปรับปรุงได้/เหตุใดจึงปรับปรุงไม่ได้

เขียนรายงานเกี่ยวกับเส้นทางลงบนกระดาษอีกแผ่นหนึ่ง โดยมีเนื้อหาที่ประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้
จุดหมายปลายทาง
เวลาที่ออกเดินทาง
ผู้ใหญ่ที่เดินทางด้วย
เส้นทางที่ใช้ (ให้แนบแผนที่ด้วย)
สิ่งที่เป็นอันตรายต่อคนเดินเท้าที่พบในเส้นทาง
สิ่งที่ช่วยให้คนเดินเท้าปลอดภัยที่พบในเส้นทาง
เส้นทางที่กำหนดมีความปลอดภัยหรือไม่ อย่างไร
สิ่งที่นักเรียนปรับเปลี่ยนหลังจากที่มีการเดินตรวจสอบเส้นทางมีอะไรบ้าง
ความรู้สึกที่นักเรียนมีต่อเส้นทาง พร้อมระบุเหตุผล
ให้นักเรียน และผู้ใหญ่ที่ร่วมทำกิจกรรมลงนามในรายงาน และระบุวันที่

บทที่ 3 :

ตรวจสอบความปลอดภัยของเส้นทางเดินเท้า

ประเด็นความปลอดภัย

แผนภาพประกอบการเรียนการสอน 1-7 มีประเด็นความปลอดภัยต่างๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับสภาพของแต่ละท้องถิ่นซึ่งครูผู้สอนควรศึกษาและนำไปพูดคุยกับนักเรียนทุกครั้งที่มีการอภิปรายในชั้นเรียน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเส้นทางที่นักเรียนเลือกจากบทที่ 2

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อทดสอบและประเมินความปลอดภัยของนักเรียนจากเส้นทางที่นักเรียนเลือกเพื่อใช้เดินทางไปและกลับจากสถานศึกษา หรือสถานที่อื่นๆ ที่นักเรียนสนใจ

จุดประสงค์นำทาง

นักเรียนสามารถตรวจสอบและประเมินเส้นทางที่นักเรียนวางแผนเพื่อใช้ในการเดินทางได้

การเตรียมการสอน

1. ให้นักเรียนส่งคืน ใบกิจกรรมที่บ้าน 1 : เส้นทางของฉัน ก่อนที่จะเริ่มการสอนในบทนี้
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 6 คน ทำสำเนาเส้นทางที่นักเรียนเลือกจาก บทที่ 2 : การเดินทางไปและกลับอย่างปลอดภัย ให้กับนักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
3. ทำสำเนา ใบงาน 3 : เดินตรวจสอบความปลอดภัยในเส้นทางของฉัน สำหรับนักเรียนทุกคน
4. ขยายขนาดของ ใบงาน 3 : เดินตรวจสอบความปลอดภัยในเส้นทางของฉัน เป็นขนาด A3 หรือเขียนลงบนกระดาษขนาดใหญ่ติดบนกระดานดำสำหรับใช้รายงานผล
5. แจกแผ่นรองเขียนให้กับนักเรียนทุกคน
6. อธิบายให้ผู้ช่วยสอนได้ทราบรายละเอียดของกิจกรรม

สาระสำคัญของการสอน

ทบทวนขั้นตอนการข้ามถนน หยุด มอง ฟัง คิด

จับมือผู้ใหญ่ไว้ (สำหรับเด็กเล็ก)

เลือกบริเวณที่ปลอดภัยเพื่อจะข้าม โดย เป็นบริเวณที่ท่านสามารถมองเห็นการจราจรได้ชัดเจนทุกทิศทาง และเป็นบริเวณที่คนขับรถสามารถมองเห็นท่านได้เช่นกัน

“หยุด” ยืนบนทางเท้าโดยห่างจากขอบถนนหรือไหล่ทาง (กรณีที่ไม่มีทางเท้า) ประมาณ 1 ก้าว

“มอง” ไปให้ทั่วทุกทิศทาง เพื่อให้เห็นสภาพการจราจร

“ฟัง” ให้ทั่วทุกทิศทาง เพื่อรับรู้สภาพการจราจร

“คิด” ถึงความปลอดภัยในการข้ามถนนข้ามถนนเมื่อถนนว่าง หรือเมื่อยานพาหนะหยุดสนิท

“เดิน” ข้ามถนนเป็นเส้นตรง คอยมองและฟังเสียงรถขณะเดินข้ามถนนด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและเปรียบเทียบเส้นทางที่ใช้เดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางจาก ใบกิจกรรมที่บ้าน 1 : เส้นทางของฉัน ถ้าจุดหมายปลายทางมีหลากหลาย ให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันเลือกมา 2 หรือ 3 แห่ง และพูดคุยเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ภายหลังการเดินตรวจสอบเส้นทาง

2. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางที่เลือกในประเด็นต่อไปนี้

เส้นทางที่ใช้เป็นเส้นทางที่สั้นที่สุดหรือไม่
จำเป็นหรือไม่ว่าเส้นทางที่สั้นที่สุด จะมีความปลอดภัยมากที่สุด เหตุใดจึงปลอดภัย/เหตุใดจึงไม่ปลอดภัย

มีทางเท้าตลอดเส้นทางหรือไม่
มีทางข้ามสำหรับคนเดินเท้าหรือไม่
มีเครื่องอำนวยความสะดวกสำหรับคน
เดินเท้าอะไรบ้าง
มีอะไรบ้างที่เป็นอันตรายต่อคนเดินเท้า
วิธีการใดที่ใช้เพื่อป้องกัน แก้วไข หรือ
หลีกเลี่ยงอันตรายเหล่านั้น
จำเป็นต้องข้ามถนนที่อันตรายหรือมีการ
จราจรคับคั่งหลายครั้งหรือไม่
เป็นเส้นทางที่ปลอดภัยหรือไม่ เหตุใดจึง
ปลอดภัย/เหตุใดจึงไม่ปลอดภัย
สามารถปรับปรุงเส้นทางดังกล่าวได้หรือไม่
เหตุใดจึงปรับปรุงได้/เหตุใดจึงปรับปรุงไม่ได้

กิจกรรมเสริม

1. ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มๆ ละ 6 คน ทำ
กิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่ 1 คน โดยครูผู้สอนแจกสำเนา
แผนที่เส้นทางที่นักเรียนเลือกให้ผู้ใหญ่ แจกแผ่น
รองเขียนและใบงาน 3 : เดินตรวจสอบความปลอดภัย
เส้นทางของฉัน ให้นักเรียนทุกคน ทำส่วนที่ 1 ระหว่าง
การเดินทางตามเส้นทาง และทำส่วนที่ 2 หลังจากกลับมา
ถึงชั้นเรียนแล้ว

2. พูดคุยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเดิน
ตรวจสอบตามเส้นทางและอธิบายคำถามส่วนที่ 1 ใน
ส่วนของประเด็นความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน
ที่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น ชี้แจงให้นักเรียน
เข้าใจว่ากิจกรรมนี้เป็นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
แม้ว่านักเรียนแต่ละคนจะต้องตอบคำถามในใบงาน
ด้วยตนเองก็ตาม

3. นำนักเรียนออกเดินตรวจสอบความปลอดภัย
ของเส้นทาง หยุดเพื่อพูดคุยกับนักเรียนถึงสิ่งที่ปลอดภัย
และไม่ปลอดภัย เมื่อพบเห็นตามเส้นทางโดยตรวจสอบ
กับแผนที่ เขียนเพิ่มเติมสิ่งที่ไม่ได้ระบุไว้ในใบงาน และ

ตอบคำถาม ให้นักเรียนฝึกใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด
ทุกครั้งที่ต้องข้ามถนน (รวมทั้งการข้ามทางรถไฟด้วย)

4. ในชั้นเรียน ให้นักเรียนอภิปรายภายใน
กลุ่มและทำส่วนที่ 2 ใน ใบงาน 3 : เดินตรวจสอบ
ความปลอดภัยในเส้นทางของฉันให้เสร็จ โดยทุกคน
ในกลุ่มเห็นชอบกับระดับความปลอดภัย

5. ให้แต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้น เปรียบเทียบ
ผลการรายงานและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น แล้วสรุปผล
โดยรวมของทั้งชั้นเรียนลงบนสำเนา ใบงาน 3 ขนาด
A3 หรือกระดาษขนาดใหญ่ที่เตรียมไว้

6. นำแผนที่แสดงเส้นทางการเดินทางเดินเท้าไปและ
กลับจากสถานศึกษา หรือสถานที่อื่นๆ ในท้องถิ่นที่
ปลอดภัยที่สุดไปติดแสดงไว้ในบริเวณที่มีนักเรียนผ่าน
ไปมาเป็นจำนวนมากภายในสถานศึกษา

ใบงาน 3

เดินตรวจความปลอดภัยในเส้นทางของฉัน

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนกรอกข้อมูล และตอบคำถามใน ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2

ส่วนที่ 1 : รายการตรวจสอบความปลอดภัย

1. ทำเครื่องหมาย ลงในวงเล็บที่ตรงกับคำตอบของนักเรียน
มีทางเท้าตลอดเส้นทางหรือไม่ () มี () ไม่มี
นักเรียนคิดว่าสภาพของทางเท้าอยู่ในระดับใด () ดีมาก () ดี
() ปานกลาง () ไม่ดี
มีทางเข้า-ออกจากตัวอาคารหรือซอยตัดผ่านทางเท้าหรือไม่ () ไม่มี () มีไม่มาก
2. ทำเครื่องหมาย ลงในวงเล็บตามความเหมาะสม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
เส้นทางที่ใช้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนเดินเท้าอะไรบ้าง
() ทางข้ามของสถานศึกษา () ทางม้าลาย
() ทางข้ามที่มีสัญญาณไฟคนข้าม หรือมีสัญญาณไฟจราจร () เกาะกลางถนน
() ทางข้ามทางรถไฟ () สะพานลอย
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. เส้นทางที่ใช้มีอะไรบ้างที่เป็นอันตรายต่อคนเดินเท้า

ส่วนที่ 2 : รายงานการตรวจสอบความปลอดภัย

1. เส้นทางที่ใช้เป็นเส้นทางที่ปลอดภัยหรือไม่ เหตุใดจึงปลอดภัย/เหตุใดจึงไม่ปลอดภัย
2. สามารถปรับปรุงเส้นทางได้หรือไม่ เหตุใดจึงปรับปรุงได้/เหตุใดจึงปรับปรุงไม่ได้
3. เส้นทางนี้มีความปลอดภัยอยู่ในระดับใด (เลือกเพียง 1 ข้อ)
() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง
() น้อย () อันตราย

บทที่ 4 : รู้จักคิด

ประเด็นความปลอดภัย

1. คนเดินเท้า

ฝนที่ตกหนักทำให้เสียสมาธิจากการสังเกตสิ่งรอบข้างเนื่องจากมองเห็นได้ไม่ชัดเจน เพราะต้องก้มศีรษะและหรีตาเพื่อไม่ให้ น้ำฝนเข้าตา

การพูดคุยหรือหยอกล้อกับเพื่อนๆ ในระหว่างที่เดิน ทำให้ไม่สนใจการจราจรรอบๆ ตัวเท่าที่ควร

ไม่ได้ตระหนักว่าพฤติกรรมของตนเองบางอย่างอาจส่งผลกระทบต่อผู้อื่นได้ ไม่ทราบว่าคุณภาพอากาศที่ไม่ดี เช่น ฝนที่ตกหนักจะมีผลต่อระยะการหยุดของยานพาหนะ เป็นต้น

การสวมเสื้อกันฝนสีสว่างสดใส จะช่วยให้ผู้ขับขี่มองเห็นได้ดีขึ้น

การใช้ร่มสีสว่างสดใสจะทำให้ผู้ใช้คู่มือขนาดตัวใหญ่ขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้ขับขี่มองเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ผู้ขับขี่

อาจใช้ความเร็วสูงเกินไปในสภาพอากาศที่ไม่ดี

การทำงานของที่ปัดน้ำฝนอาจทำให้มองเห็นภาพได้ไม่ถนัด เนื่องจากที่ปัดน้ำฝนต้องเคลื่อนไหวไปมาตลอดเวลา

อาจเสียสมาธิเนื่องจากเสียงของที่ปัดน้ำฝน เสียงตะโกนหรือการโบกมือของผู้คนบนทางเท้า หรือการรีบเร่งเพื่อไปให้ทันนัดหมาย ยานพาหนะอาจลื่นไถลเมื่อต้องหยุดอย่างกะทันหัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการที่จะช่วยให้เป็นผู้ใช้รถใช้ถนนที่มีความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

จุดประสงค์นำทาง

1. อธิบายพฤติกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนและผู้ใช้รถใช้ถนนอื่นๆ เป็นคนเดินเท้าที่มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น
2. พิจารณาพฤติกรรมของตนเองจากมุมมองของผู้ขับขี่ได้
3. ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการหยุดของยานพาหนะได้

การเตรียมการสอน

1. ทำสำเนา ใบงาน 4 : รู้จักคิด และ ใบกิจกรรมที่บ้าน 2 : มุมมองของผู้ขับขี่ สำหรับนักเรียนทุกคน
2. จัดเตรียมกระดาษขนาด A4 กรรไกร กาว และกระดาษชาร์ตแข็งขนาดใหญ่ สำหรับแต่ละกลุ่ม
3. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก ใบงาน 4
4. ขยายขนาด ใบกิจกรรมที่บ้าน 2 เป็นขนาด A3 สำหรับนักเรียนแต่ละกลุ่มที่แบ่งใหม่เป็นกลุ่มละ 6 คน

สาระสำคัญของการสอน

1. ในบางกรณี เพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง นักเรียนควรอาศัยความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม นักเรียนควรปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
2. กระตุ้นให้นักเรียนคิดพิจารณาว่าการกระทำของตนมีผลต่อความปลอดภัยของผู้อื่นอย่างไร

3. ครูผู้สอนควรกระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียนให้พยายามหาวิธีการอื่นๆ ที่จะช่วยให้ตนเองใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ถ้าวิธีการแรกก็นำไปปฏิบัติใช้ไม่ได้ผล

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนเคยทำทั้งๆ ที่ไม่อยากทำ แต่เพราะเพื่อนๆ บอกว่าไม่เป็นไร ให้นักเรียนพูดถึงความรู้สึกของตนเองในขณะนั้นพร้อมให้เหตุผล

2. อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนเคยทำแล้วมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้อื่น ให้นักเรียนพูดถึงความรู้สึกของตนเองในขณะนั้น เขียนความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียนบนกระดานดำ

3. ให้นักเรียนเสนอแนะวิธีการรับมือเมื่อถูกขอให้ทำในสิ่งที่นักเรียนคิดว่าไม่ปลอดภัย เขียนข้อเสนอแนะของนักเรียนบนกระดานดำ เน้นให้นักเรียนทราบว่าการปฏิบัติต่างๆ อาจมีประสิทธิภาพแตกต่างกันไปตามแต่ละสถานการณ์ และอาจต้องใช้หลายๆ วิธีการร่วมกันเพื่อให้ตนเองปลอดภัย โดยนักเรียนต้องรู้จักพลิกแพลงเปลี่ยนเอาวิธีการที่ไม่ได้ผลออกไปแล้วแทนที่ด้วยวิธีการที่ดีกว่า อภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ในการขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด

4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 3 คน เพื่อทำกิจกรรมตาม ใบงาน 4 แจกกระดาษชาร์ตขนาดใหญ่ กระดาษ A4 กาว และกรรไกร

5. แนะนำ ใบงาน 4 : รู้จักคิด อธิบายรายละเอียดการแสดงบทบาทสมมติ แล้วอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟังอีกครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนทุกคนเข้าใจกิจกรรมที่ต้องทำเป็นอย่างดี

กิจกรรมเสริม

1. จัดแสดงผลงานของนักเรียนในชั้นเรียน ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้

ความรับผิดชอบของคนเดินเท้า เพื่อนและผู้ขับขี่ ต่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

การกระทำของคนเดินเท้าที่มีผลกระทบต่อผู้ขับขี่

สภาพอากาศบางอย่างมีผลต่อระยะการหยุดของยานพาหนะอย่างไร

คนเดินเท้าและผู้ขับขี่สามารถทำอะไรได้บ้าง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ตนเองและผู้อื่น

2. แนะนำและอภิปรายเกี่ยวกับ ใบกิจกรรมที่บ้าน 2 : มุมมองของผู้ขับขี่

3. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 2 : จุดอันตรายบนทางเท้า : ยานพาหนะที่เข้า-ออกจากอาคารหรือซอย และแผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 3 : การข้ามถนนที่ไม่มีสะพานลอย

ใบงาน 4

รู้จักคิด

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งดังต่อไปนี้

1. ตัดเนื้อเรื่องทั้งสามที่อยู่ในตารางข้างล่างตามรอยประ แล้วติดแต่ละเรื่องลงบนกระดาษ A4 ที่นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มได้รับ
2. ให้นักเรียนจินตนาการว่านักเรียนเป็นบุคคลในเรื่อง อ่านและทำความเข้าใจกับสถานการณ์
3. สลับเรื่องกันอ่านกับเพื่อนในกลุ่ม อภิปรายแต่ละสถานการณ์ และพิจารณาถึงสิ่งที่น่าจะเกิดขึ้นมากที่สุดเพราะเหตุใด
4. บันทึกข้อคิดเห็นลงในกระดาษ A4
5. ให้นักเรียนคิดและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับเพื่อนว่า บุคคลในเรื่องควรคิดถึงอะไรและปฏิบัติอย่างไรจึงจะทำให้ผลที่ออกมาแตกต่างจากที่เป็นอยู่
6. ให้นักเรียนเขียนเนื้อเรื่องในส่วนของตนเองใหม่ ที่แสดงให้เห็นว่าการที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่แตกต่างจากเดิมนั้นควรต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง แล้วติดกระดาษ A4 ลงบนกระดาษชาร์ตขนาดใหญ่

1 : เมื่อนักเรียนเป็นคนเดินเท้า

วันนี้ฝนตกหนักมาก นักเรียนกำลังเดินอยู่บนถนนโดยไม่ได้ใส่เสื้อกันฝน และไม่มีร่ม ตัวของนักเรียนเปียกโชก และต้องคอยเดินหลบแอ่งน้ำตามทางเดินตลอดเวลา นักเรียนคิดว่า “ฉันควรสวมเสื้อกันฝนมาจะได้ไม่ต้องเปียกเกลียดฝนจริงๆ อยากหาที่หลบฝนจังเลย ตัวจะได้แห้งเร็วๆ” นักเรียนมองไปที่ถนนฝั่งตรงข้าม เห็นเพื่อนของนักเรียนกำลังหลบฝนอยู่ที่ขายคาร้านหนังสือ เพื่อนของนักเรียนตะโกนเรียกให้นักเรียนข้ามถนนมาหลบฝนด้วยกัน จนกว่าฝนจะหยุด นักเรียนคิดว่า “ดีจริง ฉันจะได้หลบฝนและถือโอกาสเข้าร้านหนังสือดูว่าหนังสือการ์ตูนเล่มใหม่ ออกแล้วหรือยัง” นักเรียนก้าวลงมาจากถนนทันทีเพื่อจะข้ามถนน

สิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้คืออะไร

2 : เมื่อนักเรียนเป็นผู้ขับขี่

วันนี้ฝนตกหนักมาก นักเรียนกำลังจะพลาตนด์สำคัญถ้าไม่รีบไปให้ทัน ขณะขับรถที่ปัดน้ำฝนข้างหนึ่งส่งเสียงดังน่ารำคาญมาก นักเรียนต้องปิดและเปิดสวิตช์ที่ปัดน้ำฝนสลับกันไปเพื่อจะได้ไม่ต้องทนฟังเสียงที่น่ารำคาญนั้น นักเรียนคิดว่า “ฉันน่าจะซ่อมที่ปัดน้ำฝนอันนี้ตั้งแต่อาทิตย์ที่แล้ว ถ้าฉันจอดรถเพื่อซ่อมมันตอนนี้ ฉันต้องเปียกแฉะแต่ถึงอย่างไร ฉันก็จอดรถไม่ได้ยู่ติเพราะฉันกำลังจะไปสาย ฉันไม่ชอบไปสาย แต่รำคาญเสียงที่ปัดน้ำฝนจริงๆ เลยมันทำให้ฉันเป็นบ้า” นักเรียนสังเกตเห็นว่ามีเด็กยืนอยู่ใต้ขายคาร้านหนังสือฝั่งตรงข้าม กำลังยืนโบกมือไปมาและตะโกนเสียงดัง ทันใดนั้นก็มีเด็กอีกคนหนึ่งก้าวออกมาที่ถนนจากช่องว่างระหว่างรถที่จอดอยู่ข้างทาง ตรงหน้ารถของนักเรียนพอดี นักเรียนต้องเหยียบเบรคกะทันหัน

สิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้คืออะไร

3 : เมื่อนักเรียนเป็นเพื่อนของคนเดินเท้า

วันนี้ฝนตกหนักมาก นักเรียนกำลังยืนหลบฝนอยู่ที่ชายคาร้านหนังสือ นักเรียนคิดว่า “อยากให้ฝนหยุดตกเร็วๆ จังเลย ยืนรอคนเดียวอย่างนี้น่าเบื่อที่สุด ฉันเกลียดการรอโดยไม่มีอะไรทำ” นักเรียนมองเห็นเพื่อนกำลังเดินอยู่บนทางเท้าฝั่งตรงข้าม นักเรียนคิดว่า “ถ้าชวนเพื่อนมายืนด้วยกัน จะได้คุยกันแก้เบื่อจนกว่าฝนจะหยุดตก” นักเรียนจึงโบกมือและตะโกนเรียกเพื่อนให้ “ข้ามถนนมายืนด้วยกันสิ จะได้คุยกันจนกว่าฝนจะหยุดตก”

สิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้คืออะไร

ใบกิจกรรมที่บ้าน 2 มุมมองของผู้ขับขี่

เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนเดินเท้าจากมุมมองของผู้ขับขี่ และพฤติกรรมเหล่านี้มีผลต่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นอย่างไร

ประเด็นความปลอดภัย

1. เมื่อเด็กๆ เดินเป็นกลุ่มเด็กจะมีความระมัดระวังในการข้ามถนนน้อยลงกว่าเมื่อข้ามถนนโดยลำพัง เพราะเด็กมักจะข้ามตามกลุ่มเพื่อนโดยไม่คำนึงถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้น
2. เด็กๆ อาจจะทำอะไรที่เราคาดไม่ถึง เช่น บางคนอยู่ๆ ก็วิ่งออกมาบนถนน โดยมักจะวิ่งออกมาจากด้านหลังยานพาหนะที่จอดอยู่ข้างทาง โดยคิดว่าเมื่อตนเองมองเห็นยานพาหนะ ผู้ขับขี่ก็ต้องมองเห็นตนเองเช่นกัน

ท่านจะช่วยได้อย่างไร

1. ในฐานะผู้ขับขี่ ท่านควรระมัดระวังพฤติกรรมบางอย่างของคนเดินเท้าที่อาจทำให้ท่านต้องใช้ความสามารถในการขับขี่ของท่านที่มีอยู่เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

พฤติกรรมของคนเดินเท้าที่ไม่ปลอดภัย เช่น

ข้ามถนนโดยไม่ใช้ทางม้าลาย หรือสะพานลอยที่อยู่ใกล้ๆ

ข้ามถนนตรงจุดที่เป็นอันตรายเมื่อไม่มีทางม้าลายหรือสะพานลอยให้ข้าม

วิ่งข้ามถนนโดยไม่มองยานพาหนะที่วิ่งไป-มา

สวมเสื้อผ้าสีเข้ม ซึ่งมองเห็นได้ยากในเวลากลางคืน ในบริเวณที่มีแสงสว่างน้อย หรือในเวลาที่มีอากาศไม่แจ่มใส

2. เล่าให้เด็กฟังเกี่ยวกับสิ่งที่ท่านต้องทำในฐานะที่เป็นผู้ขับขี่เพื่อความปลอดภัยของทุกคน เช่น ลดความเร็วให้เหมาะสมกับสภาพอากาศขณะนั้น และ

คอยสังเกตพฤติกรรมของคนเดินเท้าโดยเฉพาะเด็กๆ รวมไปถึงสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยอื่นๆ ที่อธิบายไว้ในใบกิจกรรมที่บ้าน 2 ท่านควรพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่มีผลกระทบต่อระยะการหยุดของยานพาหนะ และ ความสำคัญในสภาวะที่ฝนตกหนัก หรือทัศนวิสัยไม่ดี เป็นต้น

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. เด็กอาจต้องการสัมภาษณ์ท่านหรือผู้ขับขี่คนอื่น เกี่ยวกับทักษะในการขับขี่ เมื่อท่านออกไปนอกบ้านกับเด็ก ควรชี้ให้เด็กดูพฤติกรรมของคนเดินเท้าที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัย

พฤติกรรมของคนเดินเท้าที่ปลอดภัย เช่น

ข้ามถนนบริเวณทางข้ามได้แก่ ทางม้าลาย สะพานลอย

ดูแลเด็กเล็กที่เดินมาด้วยกันให้เดินอย่างปลอดภัย

เลือกข้ามถนนบริเวณที่ปลอดภัย กรณีที่ไม่มีทางข้าม

สวมเสื้อผ้าสีสว่างสดใส โดยเฉพาะในเวลากลางคืนหรือเวลาที่ฝนตก

2. พูดถึงพฤติกรรมของคนเดินเท้าในสถานการณ์ต่างๆ ที่ท่านเคยประสบมา พร้อมทั้งผลกระทบที่พฤติกรรมเหล่านั้นมีต่อความปลอดภัยของทุกคนที่ใช้รถใช้ถนนร่วมกัน ให้เด็กบอกสิ่งที่เขาคิดว่าคนเดินเท้าควรปฏิบัติเพื่อให้ทั้งตนเองและผู้อื่นปลอดภัย

กิจกรรม : พูดคุยเกี่ยวกับมุมมองของผู้ขับขี่
เวลาที่ใช้ : 1 ชั่วโมง
วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 2 และดินสอ
วันที่ส่งคืน :

ใบกิจกรรมที่บ้าน 2

มุมมองของผู้ขับขี่

ชื่อ.....นามสกุล.....
 เลขที่.....ชั้น.....
 วันที่ส่ง.....

- คำชี้แจง**
- ให้นักเรียนสัมภาษณ์ผู้ขับขี่อย่างน้อย 1 คน ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้
 - ให้ผู้ขับขี่บอกความเร็วที่ใช้ในการขับขี่ในสถานการณ์ต่างๆ ต่อไปนี้ พร้อมทั้งให้เหตุผล
 - พฤติกรรมที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัยของคนเดินเท้าที่ผู้ขับขี่สังเกตเห็นภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว
 - ระบุสิ่งที่คนเดินเท้าสามารถปฏิบัติได้เพื่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ

สถานการณ์	มุมมองของผู้ขับขี่	พฤติกรรมที่คนเดินเท้าควรปฏิบัติ
ฝนตก	ความเร็ว..... พฤติกรรมของคนเดินเท้า.....	
แสงแดดจ้า	ความเร็ว..... พฤติกรรมของคนเดินเท้า.....	
กลางคืน	ความเร็ว..... พฤติกรรมของคนเดินเท้า.....	
บริเวณทางเข้า-ออกจากอาคาร	ความเร็ว..... พฤติกรรมของคนเดินเท้า.....	
บริเวณร้านค้าหรือสถานศึกษา	ความเร็ว..... พฤติกรรมของคนเดินเท้า.....	

บทที่ 5 :

เพิ่มพูนความปลอดภัย

ประเด็นความปลอดภัย

1. จากสถิติของประเทศไทยพบว่าทุกๆ ปีมีเด็กจำนวนมากเสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บเพราะไม่คาดเข็มขัดนิรภัย และไม่ใช้นั่งนิรภัยสำหรับเด็กเล็กหรือใช้อุปกรณ์นิรภัยต่างๆ ไม่ถูกต้อง และไม่เหมาะสมกับขนาดของตัวเด็ก
2. สำหรับเด็กแล้ว ความรุนแรงที่เกิดจากรถยนต์ที่วิ่งด้วยความเร็ว 40 กิโลเมตรต่อชั่วโมงชนเข้ากับเสาไฟฟ้าหรือกับรถที่จอดอยู่ เทียบได้กับความรุนแรงจากการตกจากอาคารสูง 2 ชั้น ลงกระแทกกับพื้นคอนกรีต แม้แต่การหยุดรถยนต์อย่างกะทันหันก็อาจทำให้เด็กที่ไม่มีอุปกรณ์นิรภัยหรือใช้อุปกรณ์นิรภัยที่ไม่กระชับพอดีตัว ได้รับบาดเจ็บขั้นรุนแรงได้
3. สิ่งของต่างๆ ที่อยู่ในรถยนต์อาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนโดยสารได้รับบาดเจ็บขั้นรุนแรงได้เช่นกันเมื่อหยุดรถอย่างกะทันหัน
4. การคาดเข็มขัดนิรภัยที่ถูกวิธีสามารถช่วยลดอัตราเสี่ยงต่อการบาดเจ็บขั้นรุนแรงหรือเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางรถยนต์ได้มากถึงร้อยละ 50

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนได้สำรวจการใช้อุปกรณ์นิรภัยในรถยนต์และเข้าใจว่าอุปกรณ์เหล่านี้มีผลดีต่อความปลอดภัยของคนโดยสารอย่างไร

จุดประสงค์นำทาง

1. อธิบายได้ว่าการใช้อุปกรณ์นิรภัยอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับขนาดของตนเองจะช่วยให้นักเรียนและผู้อื่นปลอดภัย เมื่อเดินทางโดยรถยนต์
2. ได้เรียนรู้ว่าการคาดเข็มขัดนิรภัยของคนโดยสาร ที่นั่งทางตอนหน้าของรถเป็นกฎหมายที่บังคับใช้ในประเทศไทยแล้ว

การเตรียมการสอน

1. ทำสำเนา ใบงาน 5 : เพิ่มพูนความปลอดภัย (จำนวน 2 ชุดต่อนักเรียน 1 คน) ใบความรู้ 3 : อุปกรณ์นิรภัยสำหรับคนโดยสาร และใบกิจกรรมที่บ้าน 3 : การตรวจสอบความปลอดภัยของยานพาหนะสำหรับนักเรียนทุกคน
2. เตรียมวัสดุสำหรับทำอุปกรณ์นิรภัย ได้แก่ รถของเล่น ตุ๊กตาขนาดเล็ก แผ่นกระดาษสี เทปกาแล็กซี่ไหมพรม หนังสติ๊ก และโบว์สำหรับห่อของขวัญ รวมทั้งเตรียมปากกา ดินสอสี และอุปกรณ์ทำงานศิลปะอื่นๆ เท่าที่จำเป็น สำหรับบันทึกข้อมูลและทำสื่อประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมเสริม
3. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 8 : การโดยสารยานพาหนะอย่างปลอดภัย

สาระสำคัญของการสอน

1. กฎหมายกำหนดให้ผู้เดินทางโดยรถยนต์ทุกประเภทที่นั่งทางตอนหน้าต้องคาดเข็มขัดนิรภัยให้ถูกวิธี และคาดไว้ตลอดการเดินทาง ผู้ที่ฝ่าฝืนจะถูกโทษตามกฎหมาย ซึ่งรวมถึงการเสียค่าปรับ
2. เด็กจะปลอดภัยถ้าใช้เข็มขัดนิรภัยที่ได้รับการปรับให้มีขนาดพอดีกับตัวเด็ก หรือใช้อุปกรณ์นิรภัยอื่นๆ เช่น ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กเล็ก ที่พอเหมาะกับขนาดและน้ำหนักของเด็ก เป็นต้น
3. ที่นั่งหรืออุปกรณ์นิรภัยพิเศษสำหรับเด็กทารกและเด็กเล็ก และการคาดเข็มขัดนิรภัยสำหรับผู้ที่นั่งทางตอนหลังของรถกำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นในประเทศไทย ซึ่งในอนาคตข้างหน้าอาจจะมีกฎหมายเพื่อบังคับใช้ต่อไป ดังนั้น จึงควรให้นักเรียนได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของอุปกรณ์นิรภัยเหล่านี้และสนับสนุนให้นักเรียนใช้ทุกครั้งที่เป็นไปได้
4. ไม่ควรวางวัตถุหรือสิ่งของต่างๆ ไว้บนพนักเหนือเบาะหลัง เพราะอาจไปบังสายตาของผู้ขับขี่เมื่อ

ต้องใช้กระจกมองหลัง และอาจเป็นอันตรายต่อคนโดยสารเมื่อต้องหยุดรถอย่างกะทันหัน

5. วัตถุหรือสิ่งของต่างๆ ควรเก็บไว้ที่ท้ายรถหรือวางบนพื้นรถ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูผู้สอนนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนโดยทบทวนกิจกรรมจากบทที่ 7 ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รถของเล่น (แนะนำให้ใช้รถจิ๊บ) ใส่ตุ๊กตา 2 ตัวไว้บนที่นั่งทางตอนหน้าและวางสิ่งของต่างๆ ไว้บนที่นั่งทางตอนหลังของรถ

2. ทำถนนลาดชันจากแผ่นกระดานสั้น สาธิตให้นักเรียนเห็นว่าจะเกิดอะไรขึ้นเมื่อยานพาหนะชนเข้ากับสิ่งกีดขวางที่อยู่ตรงส่วนปลายของทางลาด โดยไม่มีอุปกรณ์นิรภัยใดๆ สำหรับตุ๊กตาที่อยู่ในรถ

3. ใช้เทปกาวหรือหนังยาง ออกแบบและประดิษฐ์เข็มขัดนิรภัยเพื่อยึดตุ๊กตาไว้กับที่นั่งในรถยนต์

4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ให้จับคู่กันในกลุ่ม อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่ครูผู้สอนสาธิตว่าเกิดอะไรขึ้นกับคนโดยสารที่อยู่ในรถเมื่อใช้อุปกรณ์นิรภัยและเมื่อไม่ใช้อุปกรณ์เหล่านั้น

5. อภิปรายถึงสาเหตุที่ประเทศไทยออกกฎหมายบังคับให้คนโดยสารและผู้ขับขี่ที่นั่งทางตอนหน้าของรถต้องคาดเข็มขัดนิรภัยอย่างถูกต้องทุกครั้งโดยสายยานพาหนะ

6. ให้นักเรียนอ่านและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลใน ใบงาน 5 : เพิ่มพูนความปลอดภัย และใบความรู้ 3 : อุปกรณ์นิรภัยสำหรับคนโดยสาร โดยนักเรียนอาจเพิ่มเติมข้อมูลที่สำคัญลงไปภายใต้หัวข้อ “ข้อมูลและสถิติเพิ่มเติม”

7. ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อวางแผนรณรงค์การใช้เข็มขัดนิรภัย โดยอาจทำเป็นโปสเตอร์เขียนเป็นบทความลงในหนังสือหรือวารสารของสถานศึกษา

หรือทำเป็นวิดิทัศน์ ให้นักเรียนช่วยกันวางแผน กำหนดขั้นตอน และแบ่งหน้าที่การทำงาน

กิจกรรมเสริม

1. ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อสร้างสื่อประชาสัมพันธ์การใช้เข็มขัดและอุปกรณ์นิรภัยอย่างถูกต้อง แล้วผลิตเพื่อเผยแพร่ในบริเวณรอบๆ สถานศึกษา หรือตีพิมพ์บทความลงในวารสารของสถานศึกษา

2. ให้ครูผู้สอนอธิบาย ใบกิจกรรมที่บ้าน 3 : การตรวจสอบความปลอดภัยของยานพาหนะ และแจกสำเนา ใบงาน 5 : เพิ่มพูนความปลอดภัย ที่เตรียมไว้พิเศษอีก 1 ชุด ให้นักเรียนทุกคนนำกลับบ้านเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับในชั้นเรียนไปเผยแพร่แก่ พ่อ แม่ และผู้ปกครอง

3. เมื่อนักเรียนส่งใบกิจกรรมที่บ้านแล้ว ให้นักเรียนในชั้นประมวลคำตอบที่ได้รับและนำเสนอข้อมูลต่อชั้นเรียนต่อไป โดยอาจนำเสนอในรูปแบบของกราฟสถิติ การประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น หรือเขียนสรุป เป็นรายงานลงในจดหมายข่าวหรือวารสารของสถานศึกษา

กิจกรรมแนะนำ

1. ให้นักเรียนทำกิจกรรมตรวจสอบสภาพรถของเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาที่อาสาร่วมทำกิจกรรม

2. ให้นักเรียนทำการสำรวจเกี่ยวกับการใช้เข็มขัดนิรภัยในกลุ่มนักเรียนหรือบุคลากรในสถานศึกษา

3. สนับสนุนให้นักเรียนผลิตสื่อประชาสัมพันธ์หรือเขียนบทความลงในจดหมายข่าวของสถานศึกษา และส่งสำเนาไปให้หนังสือพิมพ์ในท้องถิ่นได้พิจารณาตีพิมพ์

4. จัดแสดงนิทรรศการสื่อประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทำขึ้น โดยขอความร่วมมือจากชุมชน

5. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 8 : การโดยสารยานพาหนะอย่างปลอดภัย

ใบงาน 5 เพิ่มพูนความปลอดภัย

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อมูลต่อไปนี้ และเขียนเพิ่มเติม (ถ้ามี) ถ้าไม่พอให้เขียนต่อด้านหลังได้
กฎหมายว่าด้วยการคาดเข็มขัดนิรภัย

กฎหมายกำหนดให้ผู้ขับขี่และคนโดยสารรถยนต์ที่นั่งทางตอนหน้าต้องคาดเข็มขัดนิรภัยอย่างถูกต้องเมื่อโดยสารยานพาหนะ

การลงโทษ

ผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายต้องถูกปรับและอาจถูกจำคุกตามคำสั่งศาล

คำแนะนำ

การใช้ที่นั่งพิเศษสำหรับเด็กทารก ที่นั่งสำหรับเด็กเล็ก และการคาดเข็มขัดนิรภัยของคนโดยสารที่นั่งทางตอนหลังของรถเริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น และอาจจะถูกประกาศเป็นกฎหมายเพื่อบังคับใช้ในอนาคต ในระหว่างนี้ควรมีการจัดซื้อและติดตั้งอุปกรณ์นิรภัยดังกล่าว และใช้ให้ถูกต้องเท่าที่จะเป็นไปได้

ประเภทของอุปกรณ์นิรภัย

ดู ใบความรู้ 3 : อุปกรณ์นิรภัยสำหรับคนโดยสาร

นักเรียนทราบหรือไม่ว่า

จำนวนผู้ที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางบกในประเทศไทย มีประมาณ 13,000 คน ต่อปี

การใช้อุปกรณ์นิรภัยที่ได้มาตรฐาน และการคาดเข็มขัดนิรภัยอย่างถูกต้องเหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บสาหัสจากอุบัติเหตุได้มากถึงร้อยละ 50

เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่คนโดยสารที่นั่งทางตอนหลังของรถยนต์จะต้องคาดเข็มขัดนิรภัยเหมือนกับคนโดยสารและผู้ขับขี่ที่นั่งทางตอนหน้า

สำหรับเด็กแล้ว ความรุนแรงที่เกิดจากรถยนต์ที่วิ่งด้วยความเร็ว 40 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ชนเข้ากับเสาไฟฟ้าหรือกับรถที่จอดอยู่ เทียบได้กับความรุนแรงจากการตกจากอาคารสูง 2 ชั้น ลงกระแทกกับพื้นคอนกรีต แม้แต่การหยุดรถยนต์อย่างกะทันหันก็อาจทำให้เด็กที่ไม่มีอุปกรณ์นิรภัย หรือใช้อุปกรณ์นิรภัยที่ไม่กระชับพอดีตัว ได้รับบาดเจ็บสาหัสได้

การหยุดรถอย่างกะทันหัน อาจทำให้เด็กได้รับบาดเจ็บขั้นรุนแรง ถ้าไม่ได้ใช้ที่นั่งสำหรับเด็กและไม่ได้คาดเข็มขัดนิรภัยอย่างถูกต้อง

วัตถุหรือสิ่งของที่อยู่ในรถยนต์ อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้คนโดยสารได้รับบาดเจ็บขั้นรุนแรงได้ เมื่อเกิดการหยุดรถอย่างกะทันหัน

อุบัติเหตุรถชนส่วนใหญ่เกิดในละแวกบ้าน

ในประเทศไทยคนทั่วไปเริ่มใช้อุปกรณ์นิรภัยสำหรับเด็กและคาดเข็มขัดนิรภัยเพิ่มมากขึ้น

ข้อมูลและสถิติเพิ่มเติม.....

ใบกิจกรรมที่บ้าน 3

การตรวจสอบความปลอดภัยของยานพาหนะ

เด็กได้เรียนรู้เรื่องความปลอดภัย คุณประโยชน์และกฎหมายว่าด้วยการคาดเข็มขัดนิรภัยอย่างถูกต้องทุกครั้ง เมื่อนั่งทางตอนหน้าของรถยนต์

ประเด็นความปลอดภัย

1. การคาดเข็มขัดนิรภัยอย่างถูกต้องสามารถช่วยลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตและการบาดเจ็บขั้นรุนแรงจากอุบัติเหตุรถยนต์ได้มากถึงร้อยละ 50
2. กฎหมายกำหนดให้ผู้ขับขี่และคนโดยสารที่นั่งทางตอนหน้าต้องคาดเข็มขัดนิรภัยในขณะที่โดยสารรถยนต์ ผู้ฝ่าฝืนจะถูกลงโทษตามกฎหมาย

ท่านจะช่วยได้อย่างไร

1. การใช้ที่นั่งพิเศษสำหรับเด็กทารก ที่นั่งสำหรับเด็กเล็ก และการคาดเข็มขัดนิรภัยของคนโดยสารที่นั่งทางตอนหลังของรถเริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น และอาจจะถูกประกาศเป็นกฎหมายเพื่อบังคับใช้ในอนาคต ในระหว่างนี้ควรมีการจัดซื้อและติดตั้งอุปกรณ์นิรภัยดังกล่าว และใช้ให้ถูกต้องเท่าที่จะเป็นไปได้

2. ท่านควรจัดให้เด็กนั่งทางตอนหลังของรถยนต์ แต่ถ้าจำเป็นต้องให้เด็กนั่งทางตอนหน้า ควรให้เด็กที่โตที่สุดนั่งแล้วคาดเข็มขัดนิรภัยให้เรียบร้อย

ถ้ารถยนต์ของท่านมีเข็มขัดนิรภัยติดตั้ง ท่านควรเตือนให้เด็กคาดเข็มขัดนิรภัยอย่างถูกต้องทุกครั้งที่ได้โดยสารรถยนต์ พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับความสำคัญของเรื่องต่อไปนี้

- คาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้ง โดยเข็มขัดที่คาดจะต้องล็อกเข้ากับตัวล็อกอย่างถูกต้อง
- สายเข็มขัดจะต้องตรง ไม่ม้วนเป็นเกลียว และรัดพาดที่ส่วนสะโพก ไม่ใช่ส่วนท้อง ใบหน้า หรือลำคอ
- ปรับสายคาดให้พอเหมาะ ไม่รัดแน่นจนเกินไป และต้องไม่หลวม

3. ท่านควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กโดยปฏิบัติตามที่ท่านได้พูดคุยกับเด็ก ซึ่งท่านจะต้องคาดเข็มขัดนิรภัยอย่างถูกต้องก่อนจะติดเครื่องยนต์ เพราะธรรมชาติของเด็กนั้นจะลอกเลียนพฤติกรรมของผู้ใหญ่ที่เขาเห็นเป็นประจำ

4. ท่านอาจกำหนดให้เป็นกฎที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม โดยทุกคนจะต้องคาดเข็มขัดนิรภัยให้เรียบร้อย และถูกต้องก่อน ผู้ขับขี่จึงจะออกรถได้ ปฏิบัติเช่นนี้ทุกครั้งที่เดินทางไม่ว่าจะใกล้หรือไกล

5. จัดเก็บสิ่งของหนักๆ เช่น กระเป๋านักเรียนไว้ในที่เก็บของหลังรถ และวางวัตถุหรือสิ่งของอื่นๆ ไว้ที่พื้นรถยนต์ซึ่งเป็นสิ่งที่ท่านต้องทำ

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับข้อมูลข้างต้นรวมทั้งข้อมูลจากใบงาน 5 : เพิ่มพูนความปลอดภัย ที่ครูผู้สอนแจกให้เด็กนำกลับบ้าน

2. กล่าวถึงการตรวจสอบความปลอดภัยโดยมอบหมายให้เด็กทำกิจกรรมนี้ ซึ่งเด็กจะมีหน้าที่ตรวจสอบว่าคนโดยสารทุกคนในรถยนต์ของท่านคาดเข็มขัดนิรภัยหรือไม่ และคาดอย่างถูกต้องหรือไม่ ในส่วนที่เป็นช่องแสดงความคิดเห็นให้เด็กๆ บันทึกสิ่งที่บุคคลอื่นทำและพูดเพื่อให้ตนเองและผู้อื่นปลอดภัยยิ่งขึ้นขณะเดินทาง

3. ท่านควรให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเด็กในการทำกิจกรรมการตรวจสอบความปลอดภัยระหว่างที่เดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ กับเด็ก ถ้าท่านไม่มีรถยนต์เป็นของตนเอง ควรพยายามหาโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมนี้ โดยขอความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือเพื่อนบ้านที่มีรถยนต์

4. เด็กจะเป็นผู้ตัดสินว่ารถยนต์ที่ท่านขับและที่เขาโดยสารมานั้นมีอัตราความปลอดภัยอยู่ในระดับใด “มากที่สุด” หมายถึง ผู้โดยสารทุกคนและวัตถุสิ่งของต่างๆ ในรถมีความปลอดภัย และ “น้อยที่สุด” หมายถึง จำเป็นต้องมีการปรับปรุงอย่างยิ่ง

กิจกรรม : การตรวจสอบความปลอดภัยของ
ยานพาหนะ
เวลาที่ใช้ : 30 นาที
วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 3 และดินสอ
วันที่ส่งคืน :

ใบกิจกรรมที่บ้าน 3

การตรวจสอบความปลอดภัยของยานพาหนะ

ชื่อ.....นามสกุล.....
 เลขที่.....ชั้น.....
 วันที่ส่ง.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลตามรายการในตารางโดยดูตัวอย่างประกอบ แล้วตอบคำถามข้างล่าง

บุคคล	อุปกรณ์นิรภัย (เช่น เข็มขัดนิรภัย)	ขนาดเหมาะสมกับผู้ใช้	คาด/ใช้ อย่างถูกต้อง	ความเห็นเพิ่มเติม
(ตัวอย่าง) น้องสาวคนเล็ก	ที่นั่งเด็ก	เหมาะสม	ถูกต้อง	คุณแม่มองดู ทางกระจกหลัง เพื่อตรวจดูว่าเด็กๆ คาดเข็มขัดนิรภัย ตลอดเวลาหรือไม่
สิ่งของที่นำติดตัว ขึ้นรถยนต์	ลักษณะของ สิ่งของ	สถานที่เก็บ	วิธีจัดเก็บ	ความเห็นเพิ่มเติม
(ตัวอย่าง) กระเป๋านักเรียน ของฉัน	ขนาดใหญ่ และมีของเต็ม	ที่เก็บของหลังรถ		ฉันบอกคุณพ่อว่า ถ้าเก็บไว้ในรถ อาจจะเป็นอันตราย

นักเรียนคิดว่ารถคันนี้มีอัตราความปลอดภัยอยู่ในระดับใด

() มากที่สุด

() มาก

() ปานกลาง

() น้อย

() น้อยที่สุด

เพราะ

.....

.....

.....

.....

.....

บทที่ 6 :

ณ จุดนั้น

ประเด็นความปลอดภัย

1. การจอดยานพาหนะในที่ห้ามจอด นอกจากจะเป็นสิ่งที่ไม่สมควรทำอย่างยิ่งแล้ว ยังทำให้เกิดอันตรายได้ง่ายอีกด้วย
2. ผู้ขับขี่ที่จอดยานพาหนะโดยไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบย่อมทำให้ทั้งตนเองและผู้อื่นมีความเสี่ยงต่ออันตราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณรอบๆ สถานศึกษา ในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองมารับ-ส่งเด็ก ซึ่งมักจะมีการจราจรที่คับคั่ง เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่เด็กเล็กๆ ได้ง่าย

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถสำรวจและรายงานเกี่ยวกับสภาพและลักษณะการจอดยานพาหนะทั้งในและรอบๆ บริเวณสถานศึกษา

จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุและอธิบายสภาพการจอดยานพาหนะที่ไม่เหมาะสมและไม่ปลอดภัยได้
2. อธิบายผลที่อาจเกิดขึ้นจากการจอดยานพาหนะอย่างผิดกฎหมาย

การเตรียมการสอน

1. เตรียมแผ่นรองเขียนให้แก่ นักเรียนทุกคน
2. ทำแบบฟอร์ม “การสังเกตการจอดยานพาหนะ” เพื่อให้ นักเรียนใช้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกต
3. ทำสำเนา ใบงาน 6 : ณ จุดนั้น สำหรับนักเรียนแต่ละกลุ่ม และสำเนา ใบกิจกรรมที่บ้าน 4 : ลานจอดรถที่เราเห็น สำหรับนักเรียนทุกคน
4. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการสอน 5 : การข้ามถนนบริเวณทางข้ามหน้าสถานศึกษาโดยมีตำรวจ/ครูดูแล

สาระสำคัญของการสอน

1. การจราจรที่ปลอดภัยเป็นความรับผิดชอบของชุมชนและทุกคนจำเป็นต้องปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจรว่าด้วยการจอดยานพาหนะ แม้ว่าอาจจะทำให้ไม่ได้รับความสะดวกสบายบ้างก็ตาม
2. ผู้ปกครองที่เป็นผู้ขับขี่ส่วนมากจะจอดรับ-ส่งนักเรียนในสถานที่ที่ให้นักเรียนเสี่ยงต่ออันตรายเพราะไม่ปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจร หรือกฎระเบียบว่าด้วยการจอดยานพาหนะบริเวณรอบๆ สถานศึกษา
3. ทุกคนต้องอ่านและทำความเข้าใจกับเครื่องหมาย หรือกฎระเบียบว่าด้วยการจอดยานพาหนะให้ถูกต้อง
4. ด้านที่ปลอดภัยในการขึ้นและลงจากยานพาหนะ คือ ด้านที่ชิดขอบถนน หรือขอบทางเท้า

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูผู้สอนอธิบายให้นักเรียนทราบว่านักเรียนจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การปฏิบัติตามกฎระเบียบว่าด้วยการจอดยานพาหนะ ว่ามีมากน้อยเพียงไร โดยสังเกตจากการจอดรถรับ-ส่งนักเรียนในช่วงเช้าและช่วงเย็น เป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. ก่อนเริ่มทำการสังเกต ครูผู้สอนนำนักเรียนทั้งชั้นไปเดินรอบๆ สถานศึกษา เพื่อดูว่ามีเครื่องหมายจราจรอะไรบ้างที่มีข้อกำหนดในการจอดยานพาหนะ บริเวณสถานที่ที่ติดตั้งเครื่องหมายจราจร พร้อมบอกเหตุผลในการติดตั้งตรงบริเวณที่พบ
3. หาดำแหน่งที่ดีที่สุดภายในบริเวณสถานศึกษาที่สามารถทำการสังเกตทางข้ามของสถานศึกษา (ถ้ามี) ได้อย่างชัดเจน
4. แบ่งนักเรียนในชั้นออกเป็น 10 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะต้องรับผิดชอบทำการสังเกต 1 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยแบ่งเป็นช่วงเช้าเวลา 7.00 - 8.15 น. และช่วงบ่าย

เวลา 15.15น. - 15.45 น. (เวลานี้อาจเปลี่ยนแปลง ขึ้นอยู่กับกำหนดเวลาเข้าเรียนและเลิกเรียนของแต่ละสถานศึกษา) แต่ละกลุ่มตกลงกันเองว่ากลุ่มใดจะทำช่วงใด

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตพฤติกรรมการจอดยานพาหนะเพื่อรับ-ส่งนักเรียนนอกสถานศึกษา และบันทึกข้อมูลลงใน ใบงาน 6 : ณ จุดนั้น

6. ให้ทุกกลุ่มนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสังเกต กรอกลงในแบบฟอร์ม “การสังเกตจากการจอดยานพาหนะ” ที่ได้จัดเตรียมไว้

7. เมื่อการสังเกตเสร็จสมบูรณ์ ให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลและนำเสนอในชั้นเรียน

8. ให้นักเรียนเขียนรายงานเกี่ยวกับสิ่งที่ได้สังเกตเห็น และเผยแพร่รายงานนั้น

9. ครูผู้สอนอธิบาย ใบกิจกรรมที่บ้าน 4 : ลานจอดรถที่เราเห็น แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและจัดแสดงผลงานเมื่อนักเรียนส่งใบกิจกรรมที่บ้านแล้ว

กิจกรรมเสริม

1. ให้นักเรียนออกแบบโปสเตอร์ที่นำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม และติดแสดงรอบบริเวณสถานศึกษา

2. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 5 : การข้ามถนน บริเวณทางข้ามหน้าสถานศึกษาโดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ/ครูดูแล

ใบงาน 6 ณ จุดนั้น

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....

สถานศึกษาและบริเวณที่ทำการสังเกต :

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม :

วันที่ทำการสังเกต : เวลาที่ทำการสังเกต :

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย “ ” ทุกครั้งที่เห็นการจอดรถที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ พร้อมเขียนเหตุผลลงในตาราง

การจอดรถซ้อนคัน	การจอดรถที่ใกล้กับ ทางข้าม หน้าสถานศึกษาเกินไป	การจอดรถบริเวณ ที่ห้ามจอด	การฝ่าฝืนกฎระเบียบอื่นๆ
ผลที่อาจเกิดขึ้น	ผลที่อาจเกิดขึ้น	ผลที่อาจเกิดขึ้น	ผลที่อาจเกิดขึ้น

ใบกิจกรรมที่บ้าน 4 ลานจอดรถที่เราเห็น

เด็กได้ทำการสังเกตการปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจร และกฎระเบียบว่าด้วยการจอดยานพาหนะของผู้ปกครอง ที่มารับ-ส่งบุตรหลานยังสถานศึกษาว่าเป็นอย่างไรบ้าง

ประเด็นความปลอดภัย

1. การจอดยานพาหนะในที่ห้ามจอด นอกจากจะเป็นสิ่งที่ไม่สมควรทำอย่างยิ่งแล้ว ยังทำให้เกิดอันตรายได้ง่ายอีกด้วย ผู้ขับขี่ที่จอดยานพาหนะโดยไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบย่อมทำให้ทั้งตนเองและผู้อื่นมีความเสี่ยงต่ออันตราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณรอบๆ สถานศึกษา ในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองมารับ-ส่งเด็ก ซึ่งมักจะมีการจราจรที่คับคั่ง เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่เด็กเล็กๆ ได้ง่าย
2. การจราจรที่ปลอดภัยเป็นความรับผิดชอบของชุมชนและทุกคนจำเป็นต้องปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจรว่าด้วยการจอดยานพาหนะ แม้ว่าอาจจะทำให้ไม่ได้รับความสะดวกสบายบ้างก็ตาม

ช่วงเวลาเร่งด่วน และจะต้องดูแลให้เด็กคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้งเมื่อโดยสารยานพาหนะ

5. พยายามเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร หรือเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจราจร อธิบายให้เด็กเข้าใจถึงความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลเหล่านี้

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. ช่วยเด็กมองหาเครื่องหมายจราจรว่าด้วยการจอดยานพาหนะแบบต่างๆ ในบริเวณใกล้บ้านของท่าน จำนวน 4 แบบ และบันทึกลงในใบกิจกรรมที่บ้าน
2. พูดคุยกับเด็กถึงเหตุผลในการกำหนดกฎระเบียบ และผลลัพธ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ถ้ามีผู้ละเมิด

ท่านจะช่วยให้ได้อย่างไร

1. ทุกครั้งที่ท่านจอดรถ ท่านต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณรอบๆ สถานศึกษา ซึ่งผู้ขับขี่ทุกคนต้องอ่าน ทำความเข้าใจ และปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจร และทราบว่าการจอดรถซ้อนคันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย
2. ท่านต้องจอดรถในที่ที่เด็กสามารถขึ้นและลงจากรถตรงด้านที่ชิดขอบถนนทุกครั้งเพื่อความปลอดภัย
3. ท่านต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานของท่านและเด็กคนอื่นๆ แม้ว่าการปฏิบัตินั้นจะทำให้ท่านขาดความสะดวกสบายไปบ้าง แต่สิ่งที่ท่านทำอาจช่วยชีวิตได้
4. พยายามร่วมมือกับผู้ปกครองท่านอื่นๆ ในการใช้สถานที่จอดรถรับ-ส่งบุตรหลานร่วมกัน เพื่อช่วยไม่ให้เกิดการจราจรคับคั่งในบริเวณสถานศึกษาระหว่าง

กิจกรรม : การสังเกตการจอดยานพาหนะ
เวลาที่ใช้ : 1 ชั่วโมง
วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 4 และดินสอ
วันที่ส่งคืน :

บทที่ 7 :

ถ้าคุณเป็นเจ้าของบริษัทเดินรถ

ประเด็นความปลอดภัย

1. ผู้ขับขี่รถยนต์จะเสียสมาธิได้ง่าย ถ้าคนโดยสารส่งเสียงรบกวนหรือลุกเดินไป-มา
2. เด็กมักตกอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกระหว่างความปลอดภัยของตนเองกับพฤติกรรมที่คนทั่วไปปฏิบัติ เด็กจะตัดสินใจได้ลำบากถ้าถูกเพื่อนๆ คอยยั่วยุหรือท้าทายให้ทำในสิ่งที่เป็นอันตรายหรือทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสม

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมที่เหมาะสมและปลอดภัยของคนโดยสารในการใช้บริการรถโดยสารประจำทาง

จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุขั้นตอนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัยได้
2. ฝึกฝนการพิจารณาสถานการณ์จากมุมมองของบุคคลอื่น

การเตรียมการสอน

1. รวบรวมแผ่นพับและสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นตัวอย่างสำหรับออกแบบแผ่นพับของนักเรียนเอง
2. ทำสำเนา ใบงาน 7 : แผ่นพับแนะนำความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารประจำทาง สำหรับนักเรียนทุกคน
3. เตรียมกระดาน ดินสอสี ปากกาเคมี และอุปกรณ์ทำงานศิลปะอื่นๆ ที่จำเป็น
4. ทบทวนเนื้อหาจากบทที่ 2 และ 3 อีกครั้ง และพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นความปลอดภัยกับนักเรียน
5. ใช้ ใบความรู้ 5 : การใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ ประกอบการเรียนรู้การสอน

6. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 9 : การข้ามถนนอย่างปลอดภัยเมื่อลงจากรถโดยสารประจำทาง แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 13 : การโดยสารรถสองแถวอย่างปลอดภัย แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 14 : การโดยสารรถประจำทาง/รถโรงเรียนอย่างปลอดภัย

สาระสำคัญของการสอน

1. นักเรียนจัดทำกฎข้อระเบียบการปฏิบัติตนเมื่อโดยสารยานพาหนะร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้การเดินทางเป็นไปอย่างปลอดภัยและไม่ก่อความรำคาญ หรืออันตรายแก่คนโดยสารคนอื่นๆ อย่างไรก็ตามควรตระหนักว่าแรงกดดันจากเพื่อนอาจทำให้การปฏิบัติตามกฎระเบียบทำได้ค่อนข้างยาก

2. สิ่งสำคัญคือนักเรียนจำเป็นต้องพิจารณาสถานการณ์ต่างๆ จากมุมมองของผู้ใช้รถใช้ถนนคนอื่นๆ ด้วยเช่นกัน เพื่อจะได้เข้าใจถึงสิทธิ ความรับผิดชอบ และความรู้สึกของเขาเหล่านั้น ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความรอบคอบเกี่ยวกับการกระทำของตนเองและเพื่อนๆ มากยิ่งขึ้น

3. ข้อมูลในแผ่นพับควรครอบคลุมเนื้อหาดังต่อไปนี้

- (1) ยืนรอรถอย่างเรียบร้อยที่ป้ายหยุดรถประจำทาง
- (2) ขึ้นและลงจากรถอย่างเป็นระเบียบ
- (3) นั่งประจำที่ตลอดเวลาที่รถกำลังเคลื่อนที่
- (4) ไม่ยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายออกนอกตัวรถ
- (5) ประพฤติตนอย่างผู้มีวัฒนธรรมที่ดี เช่น นั่งในที่ที่จัดเตรียมไว้ นั่งประจำที่ไม่รบกวนผู้อื่น ไม่ส่งเสียงดัง เป็นต้น
- (6) ไม่รบกวนสมาธิของพนักงานขับรถ เช่น ไม่เล่นหรือทะเลาะกัน ตะโกนเสียงดัง ลุกเดินไป-มา เปลี่ยนที่นั่ง โยน

- สิ่งของไป-มา วางสิ่งของล้มภาระตรง
ช่องทางเดิน ยกเท้าวางบนที่นั่ง ทำลาย
หรือขีดเขียนบนพื้นผิวต่างๆ ของรถ
- (7) รอนรถโดยสารประจำทางเคลื่อนที่
ออกไปแล้วจึงข้ามถนน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. กำหนดสถานการณ์และบทบาท : สมมติให้
ครูผู้สอนเป็นเจ้าของบริษัทเดินรถโดยสารประจำทาง
ในท้องถิ่น และได้ว่าจ้างนักเรียนเป็นพนักงานขับรถ
พูดคุยกับนักเรียนถึงบทบาทของแต่ละคนอย่างละเอียด

2. บทบาทสมมติที่ 1 : จัดการประชุมพนักงาน
ขับรถเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมบางอย่างของคน
โดยสารที่อาจทำให้คนโดยสารคนอื่น ๆ ไม่ปลอดภัย
ถามพนักงานขับรถว่าพฤติกรรมใดที่รบกวนการขับรถ
ให้เขียนเป็นรายการบนกระดานดำ

3. ให้พนักงานขับรถบอกพฤติกรรมที่เขา
อยากให้คนโดยสารปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยและความ
สะดวกของคนโดยสารทุกคนตลอดการเดินทาง เขียน
พฤติกรรมเหล่านั้นบนกระดานดำ

4. บอกนักเรียนว่าตอนนี้ครูผู้สอนจะแสดง
เป็นผู้จัดการฝ่ายศิลป์ของบริษัทโฆษณาแห่งหนึ่ง และ
นักเรียนเป็นทีมผู้ออกแบบสื่อโฆษณา ทำความเข้าใจ
ถึงบทบาทของแต่ละคน

5. บทบาทสมมติที่ 2 : บอกทีมงานว่าท่านได้รับ
มอบหมายจากบริษัทเดินรถโดยสารประจำทางแห่งหนึ่ง
ให้ออกแบบแผ่นพับเพื่อรณรงค์การมีพฤติกรรมที่
ปลอดภัยของคนโดยสารในการเดินทาง แผ่นพับนี้จะ
นำไปเผยแพร่ตามสถานศึกษาทุกแห่งในท้องถิ่น

อภิปรายรายการพฤติกรรมของคนโดยสาร
ก่อน (ตามที่เขียนไว้บนกระดานดำ) ที่ทางบริษัทส่งมาให้
ให้แบ่งกลุ่มนักเรียนในฐานะผู้ออกแบบสื่อโฆษณาออก
เป็นกลุ่มย่อยเพื่อวางแผนการออกแบบแผ่นพับ

ให้แต่ละกลุ่มประชุมร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง
เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดที่ได้จากกลุ่มย่อย จากนั้นให้

แต่ละกลุ่มออกแบบแผ่นพับตามแนวคิดลงบนกระดาษ
จนเป็นที่พอใจ โดยใช้ ใบงาน 7 เพื่อบันทึกรายละเอียด
การออกแบบ ให้แต่ละกลุ่มเสนอแบบที่ได้ให้เพื่อน
นักเรียนในกลุ่มและครูผู้สอนพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม
เท่าที่จำเป็นแล้วจึงให้ลงมือผลิตแผ่นพับจนเสร็จสมบูรณ์

กิจกรรมเสริม

1. กำหนดสถานการณ์และบทบาทดังนี้ : สมมติ
บทบาทให้ครูผู้สอนเป็นเจ้าของบริษัทเดินรถโดยสาร
ประจำทางอีกครั้ง และให้นักเรียนเป็นคณะที่ปรึกษา
(หรือคณะกรรมการบริษัท)

2. บทบาทสมมติที่ 3 : ให้ครูบอกคณะที่ปรึกษา
ว่าท่านต้องเลือกแผ่นพับที่ออกแบบดีที่สุด เพื่อจัดพิมพ์
เผยแพร่และแจกจ่ายไปยังสถานศึกษาต่างๆ ท่านขอให้
คณะที่ปรึกษาช่วยเลือกแผ่นพับที่เหมาะสมที่สุด รวมทั้ง
ช่วยร่างจดหมายนำส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษา อธิบาย
เหตุผลในการทำแผ่นพับ และชี้ให้เห็นความสำคัญใน
การนำแผ่นพับไปเผยแพร่แก่คณะครูและนักเรียน
เมื่อคณะที่ปรึกษาทุกคนเสนอความคิดเห็นจนเป็นที่
พอใจแล้วมอบหมายให้ผู้ใดผู้หนึ่งเขียนจดหมายขึ้น

3. นักเรียนอาจจัดส่งสำเนาแผ่นพับที่ทำเสร็จ
แล้วนี้ไปให้กับบริษัทเดินรถโดยสารประจำทางอื่นๆ
หรือหนังสือพิมพ์ในท้องถิ่น

4. ให้นักเรียนจัดทำสมุดภาพนำเสนอเรื่องราว
การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง เพื่อเผยแพร่แก่
นักเรียนรุ่นน้อง

5. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้
แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 9 : การข้ามถนน
อย่างปลอดภัยเมื่อลงจากรถโดยสารประจำทาง แผ่น
ภาพประกอบการเรียนการสอน 13 : การโดยสารรถ
สองแถวอย่างปลอดภัย แผ่นภาพประกอบการเรียน
การสอน 14 : การโดยสารรถประจำทาง/รถโรงเรียน
อย่างปลอดภัย

ใบงาน 7

แผ่นพับแนะนำความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารประจำทาง

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกแบบแผ่นพับ ประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้

ชื่อบริษัท

สัญลักษณ์หรือตราประจำบริษัท

ข้อความแสดงวัตถุประสงค์ของบริษัท

- สิ่งที่บริษัทต้องการทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

- วิธีการดำเนินงาน

- สิ่งที่ทางบริษัทอยากได้รับจากประชาชนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

หลักสำคัญในการพิจารณาแผ่นพับของบริษัท ได้แก่

เป็นแนวคิดที่ชัดเจน

เป็นแบบที่ดึงดูดความสนใจ

เป็นแนวคิดที่ไม่ซ้ำแบบใคร

สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความปลอดภัยที่ชัดเจน

กำหนดแผ่นพับให้มีขนาด A4 และอาจมีข้อความได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

ภาคผนวก

ใบความรู้

ใบความรู้หมายเลข 1	หยุด มอง ฟัง คิด
ใบความรู้หมายเลข 2	บริเวณที่ปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้า
ใบความรู้หมายเลข 3	อุปกรณ์ป้องกันสำหรับคนโดยสาร
ใบความรู้หมายเลข 4	การใช้บริการรถโดยสาร
ใบความรู้หมายเลข 5	การใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ
ใบความรู้หมายเลข 6	ปัญหาในการใช้รถใช้ถนน
ใบความรู้หมายเลข 7	การสำรวจความพร้อมและความสามารถของเด็ก
ใบความรู้หมายเลข 8	แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมที่บ้าน
ใบความรู้หมายเลข 9	จดหมายชี้แจงผู้ปกครอง

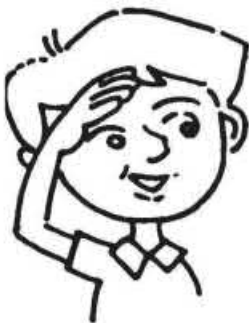

ใบความรู้ 1

หยุด มอง ฟัง คิด

1 หยุด ยืนบนทางเท้าหรือไหล่ทางให้ห่างจากขอบถนน

2 มอง ให้ทั่วทุกทิศทาง เพื่อให้เห็นสภาพการจราจร

3 ฟัง ให้ทั่วทุกทิศทาง เพื่อรับรู้สภาพการจราจร

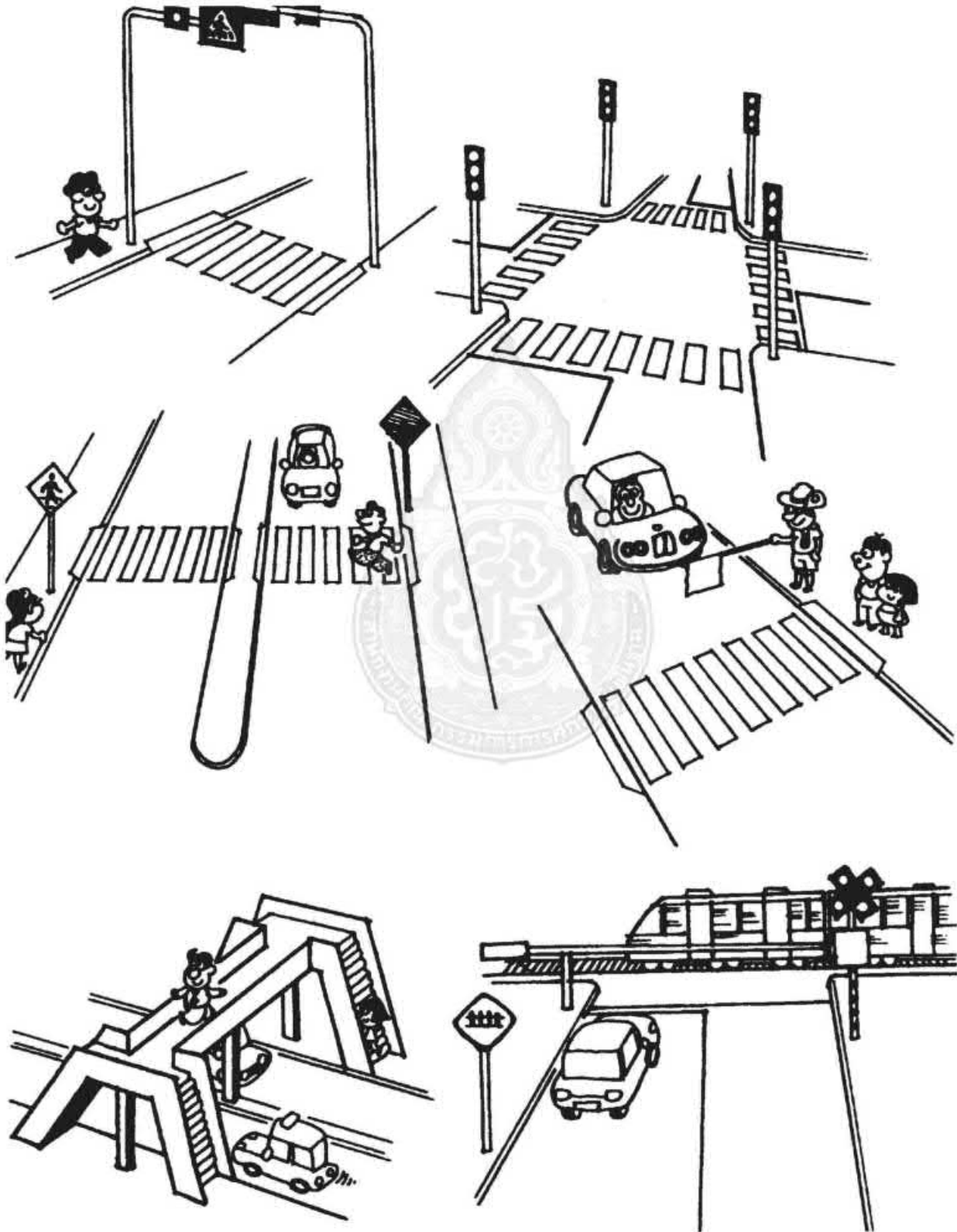

4 คิด ถึงความปลอดภัยที่จะข้ามถนน ข้ามถนนเมื่อถนนว่าง หรือเมื่อการจราจรหยุดสนิท

5 เดิน ข้ามถนนเป็นเส้นตรง คอยมองและฟังเสียงรถขณะข้ามถนน

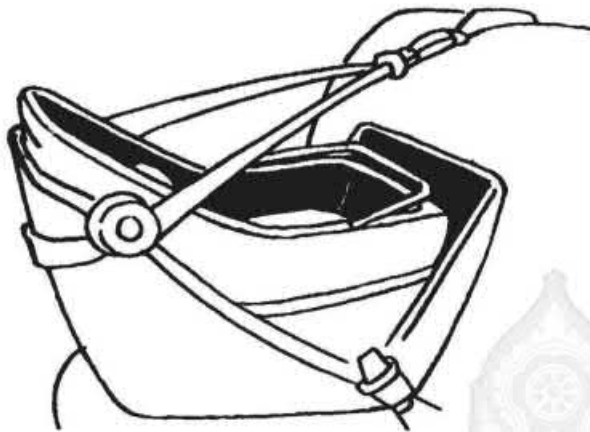
ใบความรู้ 2

บริเวณที่ปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้า

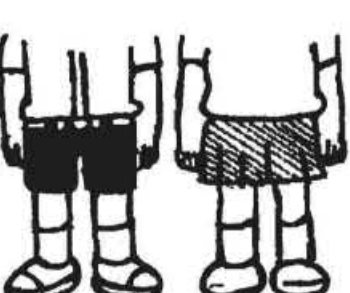
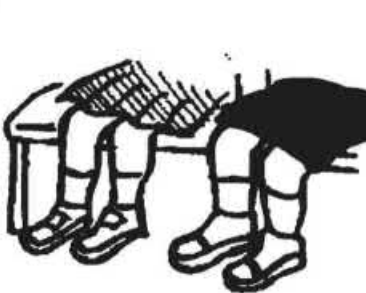
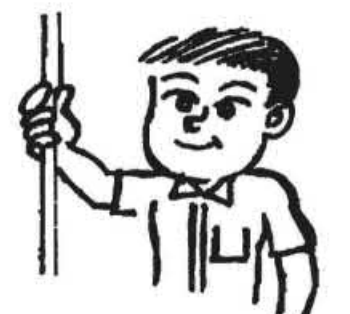
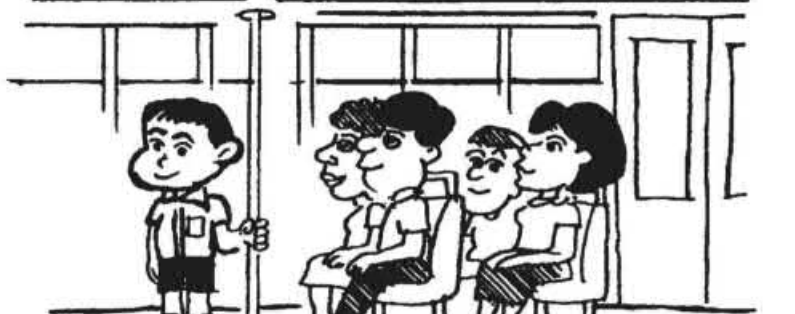
ใบความรู้ 3

อุปกรณ์ป้องกันสำหรับคนโดยสาร

ใบความรู้ 4

การใช้บริการรถโดยสาร

 ไม่เร่งรีบขณะขึ้นหรือลงรถ	 ระมัดระวังขณะก้าวขึ้นรถ	 หาที่นั่งหรือยืนที่ปลอดภัย
 นั่งให้เรียบร้อยขณะรถวิ่ง	 ไม่ส่งเสียงดังและปฏิบัติตามให้สุภาพ	 ระมัดระวังขณะก้าวลงจากรถ
 ยืนรอเป็นกลุ่มให้เรียบร้อย	 ไม่ยืนอวัยวะส่วนใดออกนอกตัวรถ	 วางเท้าไว้บนพื้น
 ยืนให้ห่างจากประตู	 เมื่อไม่มีที่นั่ง ให้ยืนจับราวให้มั่นคง	

ใบความรู้ 5

การใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

ขั้นตอนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัย มีดังนี้

เดินอย่างระมัดระวังเมื่ออยู่ใกล้รถโดยสาร รถไฟ หรือเรือ
เดินอย่างเจียบๆ เป็นกลุ่มเล็ก ไม่ให้เกะกะผู้อื่น
รออนการขึ้นรถโดยสาร รถไฟ หรือเรือจอดสนิทก่อนขึ้นไป
รอลำบากใจในการขึ้นและลงจากยานพาหนะ อย่ารีบเร่งจนเกินไปหรือดันคนข้างหน้า
หาที่นั่งหรือยืนในที่ปลอดภัย
ถ้าไม่มีที่นั่ง ให้ยืนจับราวให้มั่นคงเพื่อป้องกันการล้ม ไม่ห้อยโหนนอกประตูหรือหน้าต่าง หรือนั่งบนหลังคา
ยืนห่างจากประตู
ไม่วางสัมภาระเกะกะทางเดิน
ไม่ยื่นศีรษะ แขน หรือขาออกนอกยานพาหนะ
อย่าพูดคุยเสียงดัง และรักษามารยาทที่ดีตลอดเวลา
รอให้คนโดยสารลงให้หมดก่อนจึงขึ้นยานพาหนะ
ขึ้นและลงจากยานพาหนะอย่างระมัดระวังทุกครั้ง
มองซ้ายและขวาเมื่อขึ้นและลงจากยานพาหนะ
ระวังในการขึ้นและลงบันไดทุกครั้ง

รถโดยสารประจำทาง รวมทั้งรถไฟฟ้า รถสองแถว รถแท็กซี่ หรือรถสามล้อเครื่อง

ยืนห่างจากขอบถนนและรอลำบากอย่างสงบบริเวณป้ายหยุดรถประจำทาง
นั่งอยู่กับที่เมื่อยานพาหนะเคลื่อนที่
ในกรณีที่ต้องการข้ามถนน หลังจากลงจากยานพาหนะแล้วต้องรออนการขึ้นรถโดยสารเคลื่อนที่จาก
จุดที่ยืนแล้วจึงข้ามถนน เพื่อที่จะได้มองเห็นการจราจรได้ชัดเจน
ในกรณีที่ไม่มีป้ายหยุดรถประจำทาง ควรรอให้ยานพาหนะหยุดที่ขอบถนนก่อนจึงขึ้นหรือลงจากยานพาหนะ
ควรบอกพนักงานขับรถให้จอดรถชิดขอบถนน ในกรณีที่ต้องหยุดรถบริเวณที่ไม่ปลอดภัย
ควรเรียกรถสองแถว รถแท็กซี่ หรือรถสามล้อเครื่อง บริเวณที่มีทางเท้า และเป็นจุดที่อนุญาตให้จอด
รับส่งคนโดยสาร

รถไฟ

ควรใช้ทางข้ามที่มีเครื่องหมายบอกอย่างชัดเจนทุกครั้งและปฏิบัติตามขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด
ยืนห่างจากขอบชานชาลา (เส้นสีเหลือง/ขาว)
ระวังช่องว่างระหว่างชานชาลากับตัวรถ ก่อนที่จะก้าวขึ้นหรือลงทุกครั้ง

เรือ

ตรวจสอบว่าที่ท่าเทียบเรื่อนั้นสามารถรับน้ำหนักได้เท่าไรถ้าบนท่าเทียบเรือมีคนโดยสารจำนวนมากเกินกำหนด ก็
ควรรอบนฝั่ง
ควรนั่งอยู่กับที่เมื่อเรือเริ่มเคลื่อนที่
รออนการขึ้นเรือจอดสนิทและเรือไม่โคลงแล้วจึงขึ้นหรือลงเรือ

ใบความรู้ 6

ปัญหาในการใช้รถใช้ถนน

กรณีไม่มีทางเท้า เดินในทิศทางที่สวนกับยานพาหนะ มองไปที่ผู้ขับขี่ยานพาหนะ เดินชิดขอบด้านขวามือให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ สวมเสื้อผ้าที่มีสีสดใสหรือสีอ่อน พยายามเดินให้ห่างจากถนนในระยะ ที่ปลอดภัย	กรณีมีหัวมุมหรือทางแยกมากมาย ควรข้ามถนนตรงบริเวณทางแยก ที่มีสัญญาณไฟจราจร พยายามเลือกเส้นทางที่ปลอดภัย ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีไฟสัญญาณจราจรไม่ทำงาน เดินไปข้ามถนนยังจุดถัดไป ที่มี สัญญาณไฟจราจร ควรขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่
กรณีถนนมีการจราจรคับคั่ง ใช้ทางข้ามที่มีสัญญาณไฟจราจร รอจนกระทั่งยานพาหนะเคลื่อนตัว ไปหมดแล้ว เลือกเส้นทางที่มีการจราจรเบาบาง ใช้บริการสถานที่อำนวยความสะดวก ปลอดภัยของคนเดินเท้า เช่น ทาง- ม้าลาย หรือสะพานลอย เป็นต้น ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีเป็นบริเวณคอสะพาน เนิน แอ่ง ทางโค้ง หรือหักศอก พยายามอยู่ห่างจากเนินหรือแอ่ง ถ้าเป็นไปได้ ต้องแน่ใจว่าผู้อื่นสามารถมองเห็น ท่านได้อย่างชัดเจน ออกห่างจากทางโค้งหรือทางหักศอก เพื่อจะได้มองเห็นได้รอบทิศทาง ยืนในจุดที่ผู้ขับขี่สามารถมองเห็น ท่านได้อย่างชัดเจน ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีถนนมีรถโดยสารหรือรถยนต์ จอดอยู่มาก พยายามหาจุดข้ามถนนที่ปลอดภัย รอจนยานพาหนะเคลื่อนผ่านไปจน หมด พยายามสบตาผู้ขับขี่และมองดู สภาพการจราจร ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด
กรณีถนนมี 4 ช่องจราจร ปฏิบัติเหมือนกับเป็นการข้ามถนน 2 ครั้ง ใช้บริการสถานที่อำนวยความสะดวก ปลอดภัยของคนเดินเท้า ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด ใน การข้ามถนนแต่ละครั้ง	กรณีทางข้ามไม่มีสัญญาณควบคุม พยายามสบตาผู้ขับขี่ ต้องแน่ใจว่ายานพาหนะทั้งหมด หยุดแล้ว ยังคงมองดูสภาพการจราจรใน ขณะที่ข้ามถนน ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีทางข้ามสำหรับทางรถไฟ ฟังเสียงระฆังและมองสัญญาณไฟ กระพริบ ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด ทุกครั้ง และข้ามถนนตรงทางข้ามที่มีป้าย แสดงไว้ ห้ามข้ามถนนตรงด้านท้ายของ ขบวนรถไฟที่เพิ่งเคลื่อนตัวออกไป

ใบความรู้ 7

การสำรวจความพร้อมและความสามารถของเด็ก

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....โรงเรียน.....

เด็กของท่านสามารถทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่

มองเห็นได้ชัดเจน	ได้/ไม่ได้
บอกว่่าสิ่งไหนอยู่ใกล้ที่สุดหรือไกลที่สุด	ได้/ไม่ได้
มองจากปลายทางตาทั้งสองข้างโดยไม่ต้องหันหน้า	ได้/ไม่ได้
ประเมินความเร็วของสิ่งที่เคลื่อนที่ได้ถูกต้องหรือใกล้เคียง	ได้/ไม่ได้
มองตามการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆ เช่น ลูกบอลที่กลิ้ง หรือยานพาหนะที่เคลื่อนที่	ได้/ไม่ได้
ประเมินระยะทางระหว่างสิ่งที่อยู่ในรูปภาพ ทิวทัศน์ หรือรูปถ่าย	ได้/ไม่ได้
เดา่ลูกบอลโดยไม่ต้องมอง	ได้/ไม่ได้
อธิบายสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ และวิธีหลีกเลี่ยงได้	ได้/ไม่ได้
พิจารณาความเป็นไปได้หลายๆ ทางในการแก้ไขปัญหา	ได้/ไม่ได้
มีสมาธิดีแม้จะอยู่ในเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น	ได้/ไม่ได้
นั่งรถจักรยานยนต์ได้อย่างสบาย และเอื้อมมือถึงระบบควบคุมรถได้อย่างง่ายดาย	ได้/ไม่ได้
สามารถบังคับรถจักรยานยนต์ได้อย่างคล่องแคล่ว (มีความแข็งแรงพอ)	ได้/ไม่ได้
สามารถเดินทรงตัวอยู่บนคันหรือทางเดินแคบๆ	ได้/ไม่ได้
ขี่รถจักรยานได้อย่างปลอดภัย	ได้/ไม่ได้

ใบความรู้ 9

จดหมายชี้แจงผู้ปกครอง

เรื่อง

เรียน ท่านผู้ปกครอง

บุตรหลานของท่านกำลังได้รับการอบรมเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยในรายวิชา.....

วิชานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการสามารถปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบเมื่อใช้รถใช้ถนน

สนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้และรู้จักเลือกเส้นทางที่ปลอดภัยในการเดินทางไปสถานศึกษา

ช่วยให้ท่านได้เห็นขีดจำกัดของเด็กเมื่อต้องเตรียมพร้อมในการใช้รถใช้ถนน

ช่วยให้ท่านได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลานเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

การจัดการเรียนการสอนจะประกอบด้วยการเรียนการสอนทั้งในและนอกชั้นเรียน และการทำกิจกรรมที่บ้าน บุตรหลานของท่านจะได้รับการอบรมและเรียนรู้เพื่อเป็นคนเดินเท้าที่ดี และเป็นคนโดยสารที่มีความรับผิดชอบ

ในการช่วยให้บุตรหลานของท่านมีทักษะที่ปลอดภัย สิ่งสำคัญคือท่านจะต้องกระตุ้นให้เด็กคำนึงถึงประเด็นความปลอดภัยทุกครั้งที่ท่านและเด็กกำลังใช้รถใช้ถนนด้วยกัน โปรดพูดคุยถึงสิ่งที่ท่านปฏิบัติ พร้อมให้เหตุผล ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้องปลอดภัยหรือที่เป็นอันตราย

ขณะที่ท่านและบุตรหลานปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ท่านควรพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับประเด็นการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ตัวเด็กเองจะได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะด้านความปลอดภัย และท่านก็จะได้ทราบความก้าวหน้าของเด็กในการเรียนรู้และปฏิบัติตน

เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งที่เด็กในวัยนี้จำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะด้านการใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้องปลอดภัย เพราะการปฏิบัติของเด็กยังไม่สม่ำเสมอ วันนี้อาจปฏิบัติตามกฎระเบียบทุกประการ แต่พรุ่งนี้อาจปฏิบัติตรงกันข้ามหรือไม่ปฏิบัติเลย และการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอาจไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กได้ในทันทีทันใด หรือเด็กสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้ทันที ดังนั้น จึงขอความกรุณาจากท่านให้ช่วยดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด และสอนการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยแก่บุตรหลานของท่านอย่างต่อเนื่อง

หากท่านมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว โปรดติดต่อสอบถามได้ตลอดเวลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการดำเนินการเรียนการสอนอันสำคัญยิ่งนี้

ขอแสดงความนับถือ

ลายเซ็น.....

(.....)

ตำแหน่ง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้คำปรึกษาในการพัฒนาคู่มือฉบับนี้

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1.	นายระพีพันธ์ จารุศล	ผู้ช่วยเลขาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการ จัดระบบการจราจรทางบก (สจร.)
2.	ศ.ดร.ยอดพล ธนาปริบูรณ์	ศาสตราจารย์	คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (เอไอที)
3.	รศ.มาลี บุญศิริพันธ์	รองศาสตราจารย์	คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4.	นายวิภาคย์ ธนรัช	ผู้อำนวยการ	สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.)
5.	ผศ.ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6.	นางสุกัญญา งามบรรจง	นักวิชาการศึกษา 8 ว.	กรมวิชาการ
7.	นายปรีชา ชูทรัพย์	ผู้อำนวยการพิเศษ	กระทรวงศึกษาธิการ
8.	นางสุนันท์ เจียรกุล	ศึกษานิเทศก์ 7	ศูนย์ความปลอดภัยคมนาคม กระทรวงคมนาคม
9.	นายเลิศ วุฒิชชาติปรีชา	ศึกษานิเทศก์ 7	กรมสามัญศึกษา
10.	นายเกษมณิดี ทองลัมฤทธิ์	ศึกษานิเทศก์ 7	กระทรวงศึกษาธิการ
11.	ดร.สมบัติ ศรีทองอินทร์	ศึกษานิเทศก์ 6	กรมอาชีวศึกษา
12.	พ.ต.ท.บุญเกิด มาอ่อง	รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ	กระทรวงศึกษาธิการ
13.	นางสาวสุภาวดี สุขมัน	หัวหน้าฝ่ายมาตรฐานและคุณภาพ	สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) กระทรวงศึกษาธิการ
			สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน (สช.) กระทรวงศึกษาธิการ
			สถานีดารวจนครบาลพญาไท สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
			กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม

รายนามคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงาน
โครงการเงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย เพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการ บุคลากร และสื่อ
สำหรับการดำเนินงานรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ
(ภายใต้แผนพัฒนาทางหลวงระยะที่ 5 แผนปฏิบัติการป้องกันและรักษา
มลภาวะสิ่งแวดล้อม 3 ด้าน เงินกู้ธนาคารโลก ของกระทรวงคมนาคม)

1. คณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ ประกอบด้วย

1.1 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ประธานกรรมการ
1.2 รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
1.3 รองปลัดกระทรวงคมนาคม (ฝ่ายการขนส่งทางบก)	รองประธานกรรมการ
1.4 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
1.5 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.6 อธิบดีกรมการขนส่งทางบก หรือผู้แทน	กรรมการ
1.7 อธิบดีกรมวิชาการ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.8 อธิบดีกรมสามัญศึกษา หรือผู้แทน	กรรมการ
1.9 อธิบดีกรมพลศึกษา หรือผู้แทน	กรรมการ
1.10 อธิบดีกรมอาชีวศึกษา หรือผู้แทน	กรรมการ
1.11 อธิบดีกรมศิลปากร หรือผู้แทน	กรรมการ
1.12 อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือผู้แทน	กรรมการ
1.13 อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หรือผู้แทน	กรรมการ
1.14 เลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.15 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือผู้แทน	กรรมการ
1.16 เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.17 เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.18 ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการขนส่งและสื่อสาร กระทรวงคมนาคม	กรรมการ
1.19 ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	กรรมการ
1.20 ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ด้านอุบัติเหตุและสาธารณสุข กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
1.21 ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ	กรรมการ
1.22 ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย กรมการขนส่งทางบก	กรรมการ
1.23 ผู้บังคับการกองตำรวจทางหลวง	กรรมการ

1.24	ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	กรรมการ
1.25	ผู้บังคับการกองบังคับการตำรวจจราจร	กรรมการ
1.26	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบงานกิจการพิเศษ	กรรมการและเลขานุการ
1.27	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
1.28	นายเฉลิมชัย สุวรรณรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
1.29	นางสาวอภิญญา บุญจิตต์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ

มีอำนาจหน้าที่

1. ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ หรือคณะทำงานฯ ด้านต่างๆ ของโครงการได้ตามความเหมาะสม
3. กำกับ ดูแล มอบหมายสั่งการให้คณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ หรือคณะทำงานฯ ดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. คณะทำงานโครงการฯ ประกอบด้วย

2.1	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบงานกิจการพิเศษ	ประธานคณะทำงาน
2.2	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	รองประธานคณะทำงาน
2.3	นายปรีชา ชูทรัพย์ ผู้อำนวยการพิเศษ กระทรวงคมนาคม	คณะทำงาน
2.4	นางสุกัญญา งามบรรจง นักวิชาการศึกษา 8 ว. กรมวิชาการ	คณะทำงาน
2.5	นายบรรเทียง จันทนิเวศน์ อาจารย์ 3 ระดับ 8 กรมสามัญศึกษา	คณะทำงาน
2.6	นางศรีประภา เกิดกรุง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7/8 ว.
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
2.7	พันตำรวจโทประภาส แสงดีจริง
รองผู้กำกับการฝ่ายจราจร สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก	คณะทำงาน
2.8	พันตำรวจโทบุญเกิด มาอ่อง
รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลพญาไท	คณะทำงาน
2.9	พันตำรวจโทสราพงษ์ พูลสมบัติ
รองผู้กำกับการฝ่ายจราจร สถานีตำรวจนครบาลบางเขน	คณะทำงาน
2.10	นายพงษ์เทพ คงสวัสดิ์ อาจารย์ 2 ระดับ 7
กรมสามัญศึกษา	คณะทำงาน
2.11	นายเฉลิมชัย สุวรรณรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
2.12	นางสาววิพรพรรณ วัชรวงศ์กุล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน

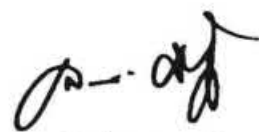
2.13 นางสาววินา บุญศักดิ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
2.14 จำลิตำรวจสมศักดิ์ ศรีสำอำงค์ เจ้าหน้าที่ตำรวจจรำจร
สถำนตำรวจนครบำลพระโขง	คณะทำงาน
2.15 ว่ำที่ร้อยตรีวิวัฒน์ พฤษภำทวิกุล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
2.16 นางสาวอภิญญำ บุญจิตต์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
และเลขำนุกำร
2.17 นายเกรียงศักดิ์ สิทธิเสน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขำนุกำร
2.18 นางสาวพฤษภำทวิกุล เรืองอำจ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขำนุกำร

มีอำนำงหน่ำที่

1. จัดทำแผนพัฒนำและประสำนกำรดำเนินงำนระหว่างคณะกรรมกำรฯ คณะอนุกรรมกำรฯ คณะทำงานฯ และคณะที่ปรึกษำแต่ละฝ่ำยให้เกิดควำมร่วมมือในกำรดำเนินงำนอย่ำงมีประสิทธิภาพ
2. ประสำนกำรปฏิบัติงำนกิจกรรมกับหน่วยงำนท่ำกำรศึกษำ และสถำนศึกษำเพื่อให้ปฏิบัติตามแผนงำน/โครงกำรของกระทรวงศึกษำธิการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกำรเสริมสร้ำงวินัยจรำจรเด็กและเยำวชนของชำนได้มีวินัยในกำรใช้รถใช้ถนนอย่ำงถูกต้องปลอดภัยเพื่อป้องกัน และลดอุบัติเหตุบนถนน
3. ปฏิบัติงำนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงกำรฯ ตำมที่คณะกรรมกำรอำนวนยกำรหรือประษำนคณะกรรมกำรอำนวนยกำรมอบหมำย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อท่ำงรำชกำร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ล้ง ณ วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2543

(นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

รายนามคณะกรรมการบริหารงาน กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานของ
ที่ปรึกษาตามโครงการเงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย เพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการ บุคลากร และสื่อ
สำหรับการดำเนินงานรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ
(ภายใต้แผนพัฒนาทางหลวงระยะที่ 5 แผนปฏิบัติการป้องกันและรักษา
มลภาวะสิ่งแวดล้อม 3 ด้าน เงินกู้ธนาคารโลก ของกระทรวงคมนาคม)

คณะกรรมการบริหารงาน กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานโครงการฯ ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานกิจกรรมพิเศษ ประธานคณะกรรมการโครงการ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ รองประธานคณะกรรมการโครงการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3. นายปรีชา ชุทธิพงษ์ ผู้อำนวยการพิเศษด้านเศรษฐกิจการขนส่งและสื่อสาร กรรมการ
สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
4. พ.ต.ท. ประภาส แสงติจรัง รองผู้กำกับการฝ่ายจราจร กรรมการ
สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก
5. นายพงษ์เทพ คงสวัสดิ์ อาจารย์ 2 ระดับ 7 กรรมการ
สำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา
6. นายเฉลิมชัย สุวรรณรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 กรรมการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
7. นางสาวอภิญญา บุญจิตต์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 กรรมการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
8. นายเกรียงศักดิ์ ลิทธิเสน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว. กรรมการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
9. นางสาวพุทธรักษา เรืองอาจ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 กรรมการและเลขานุการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

มีอำนาจหน้าที่

1. ให้ประธานคณะกรรมการโครงการเป็นผู้อำนวยการบริหารและประสานงานโครงการร่วมกับคณะกรรมการ
อื่นๆ คณะที่ปรึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของโครงการและเกิดประโยชน์
สูงสุดต่อทางราชการ

2. ให้คณะกรรมการโครงการมีหน้าที่บริหารโครงการ กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและ อนุมัติการดำเนินงานของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามข้อกำหนดเนื้อหาทางและข้อเสนอทางเทคนิค และข้อเสนอด้านการเงิน ที่ระบุไว้ในสัญญาว่าจ้างที่ปรึกษาจนเสร็จสิ้นสัญญาว่าจ้าง

3. ให้ประธานคณะกรรมการโครงการมีหน้าที่อนุมัติการเบิกจ่ายเงินกู้สำหรับว่าจ้างคณะที่ปรึกษาตามสัญญา โดยให้เป็นไปตามระเบียบของแหล่งเงินกู้และระเบียบทางราชการจนเสร็จสิ้นการว่าจ้างดังกล่าว

4. ให้ประธานคณะกรรมการโครงการและคณะกรรมการพิจารณาปรับแผนบริหารโครงการได้ตามความ เหมาะสม หากเกิดความไม่สะดวกหรือมีข้อขัดขัดโดยการปรับจะต้องอยู่ในกรอบของข้อเสนอทางเทคนิคและข้อเสนอ ทางการเงินที่ได้เจรจาต่อรองไว้ในขั้นสุดท้าย รวมทั้งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้ จนเสร็จสิ้นสัญญาการว่าจ้างที่ปรึกษาตามที่ระบุไว้ในการลงนามในสัญญา

ลง ณ วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2543

(นายพนม พงษ์ไพบูลย์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รายนามคณะที่ปรึกษา

รายนามคณะที่ปรึกษาโครงการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการบุคลากร
และสื่อรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชน

คณะที่ปรึกษาจากบริษัท เอ อาร์ อาร์ บี โทรนสพอร์ต รีเสิร์ช ประเทศออสเตรเลีย (ARRB Transport Research, Ltd., Australia)

1. Mr. Robert Klein	ผู้จัดการโครงการ
2. Dr. Peter Cairney	ผู้เชี่ยวชาญหลักด้านการค้นคว้าวิจัย
3. Ms. Wendy Stephenson	นักวิเคราะห์ข้อมูล
4. Mr. Barry Scott	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาสื่อ
5. Mr. Ian Hughes	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อและการฝึกอบรม

คณะที่ปรึกษาฝ่ายไทย จากบริษัท ทรานส์คอนซัลท์ จำกัด

1. รศ.ดร.อรจริย ณะทะกั่วทุ่ง	ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและสื่อ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผศ.ดร.เอมอัสณา วัฒนบุรานนท์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร.พนม คลีณา	ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบประเมินผล
และการฝึกอบรมการใช้สื่อ
4. นายวรพจน์ สงเจริญ	ผู้เชี่ยวชาญและดูแลด้านการผลิตสื่อ
5. นายทศพล ชัยพิทักษ์โรจน์	วิศวกรจราจรและขนส่ง

ฝ่ายจัดการธุรการของคณะที่ปรึกษา

1. นางสาวสุภาพร แก้วก้อ	หัวหน้าคณะฯ
2. นางสาวสุวรรณี หมิงประเสริฐ	ธุรการด้านการเงิน
3. นางสาวศิริพร สุ่มประดิษฐ์	เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด

ประสานและเรียบเรียงด้านภาษา

นางสาวพรหมพร พิณเจริญพันธุ์

B.A. Psychology, University of Saskatchewan, Canada.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
Ministry of Education
โทรศัพท์ 0-2281-8882

สงวนลิขสิทธิ์
ผลิตเผยแพร่เพื่อการศึกษา
ห้ามจำหน่าย